

ZPRAVODAJ

VELKÁ

BÍTEŠ

www.vbites.cz

KVĚTEN 2006

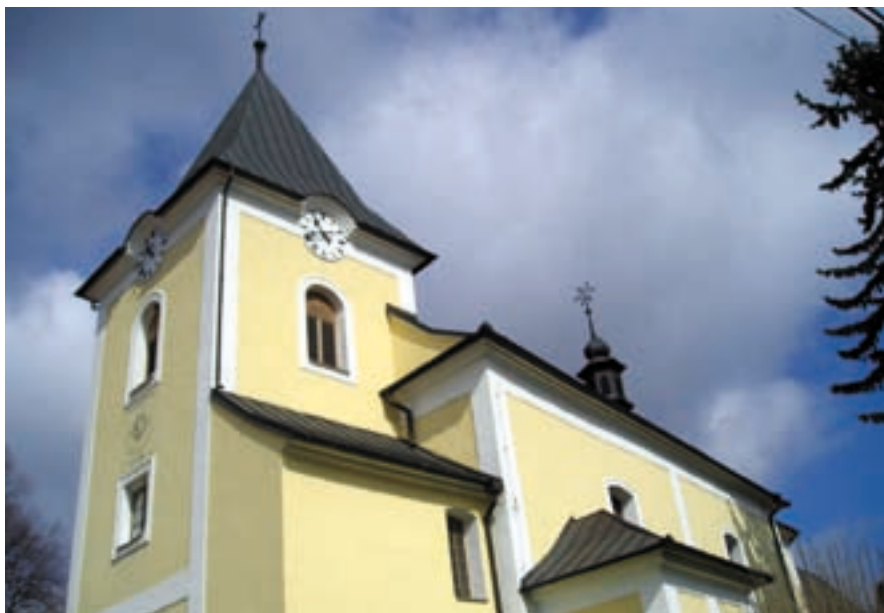
- **PROMĚNY PROFESORA LUKAVSKÉHO**
- **NAJDI SI PRÁCI NA VYSOČINĚ**
- **VELKÁ VODA V BÍTEŠI**

POZNÁVÁME SVŮJ REGION

Heřmanovská fara.

FOTO: ING. ALOIS KOUKOLA, CSc.

Kostel sv. Mikuláše v Heřmanově.

FOTO: ING. ALOIS KOUKOLA, CSc.

NĚCO Z HISTORIE FARNOSTI HEŘMANOVSKÉ

My všichni svým životem navazujeme na naděje a sny našich předků, kteří nám předali slzami, potem, mnohdy i krví skrápěnou, poctivou dřinou utvářenou rodnou krajinu společně s velkým duchovním poselstvím ...

Přenesme se proto na začátek 19. století a nechme si vyprávět dva příběhy tak, jak byly přibližně zaznamenány v knize „Haus-Protokollu farnosti heřmanovské“:

Velký spor o máslový desátek

V roce 1814 se stal heřmanovským farářem P. Josef Stesser, rodák z Mladé Boleslavi. Po dvou letech jeho působení v Heřmanově - v roce 1816 - vypukl velký spor s faráři o máslový desátek, který vyvolali obyvatelé z bývalých farních vesnic Rozseče a Borovníku.

Toho roku, v říjnu o posvícení, přišel pozdě večer Martin Vilím z Rozseče k heřmanovskému sedláku Josefu Habánovi, asi 70-ti letému, a popichoval ho před četnými domácími, že jsou farářem šizeni při odvádění desátku z másla. Předložil jim nějaké falešné psané dokumenty a poslal pro pálenku na větší kuráž. Všechny zachvátila radost a posílali starého otce ke guberniu (zemská vláda) s žalobou, že museli platit nespravedlivý desátek. Žena volala: „Ááá, počkete, tento kněz zde s nama vodře kolečka, von trefil na svy“.

Vše se doneslo na faru a pan farář si dal zavolat starého Habána na domluvu. Nebyla s ním řeč a přidali se i další faráři. Spor se přenesl i před úřady. Nejprve podali supliku (žádost) o osvobození od desátku na osovskou kancelář. Když byla zamítnuta, obrátili se na hejtmana jihlavského kraje. Když ani tam nepořídili, odvolali se, i když s velkými výlohami, ke guberniu.

V srpnu 1817 proběhlo na faře jednání, jehož se zúčastnili vrchnostenští úředníci z Osové a Moravce. Předvolání byli: heřmanovský rychtář František Sítař, výměnkář Jiří Mazánek z Radňovsi a František Fila, rolník z Meziboří - všichni starší 70-ti roků.

Rychtář František Sítař vyznal bez jakéhokoliv zdráhání, že se desátek odváděl z každé krávy a to „unus sextarius“, tj. třetinka neboli rakouská holba. Neodváděla se tedy z celé obce určitá, pevně stanovená váha, jak tvrdili žalobci. Výpověď podepsal a ztvrdil přísahou.

František Fila z Meziboří to popřel a tvrdil, že se desátek odváděl podle pevné váhy. Když se ho však blíže vyptávali, mlčel a nakonec řekl, že to jen slyšel. Když se ptali, zda to, co řekl, chce vzít na svou duši - třesa se, odpověděl: „Co bech já to na sebe vzal, já sem dycky po žédlíkách vodváděl, já za jiny nic na své dušo nevezmo“. Přiznal, že ten žejdlík dával z každé krávy, které počítal pan rektor, když o velikonočních zapisoval ke zpovědi. Svou výpověď František Fila podepsal a ztvrdil přísahou.

Jiří Mazánek z Radňovsi se podivoval, jak to „nynčky“ jde: „Já sem vo tom nikdá nic neviděl, má žena někdy dala huso, někdy kuře, někdy máslo, ale nikdy žádně pan farář nic neříkál“. Když se ho ptali, jestli se ten desátek odváděl z každé krávy, nebo z celé obce podle váhy, nebo jinak, řekl: „To já nevím, má žena to vodváděla“. Po mnoha vyptáváních nakonec přiznal, že z každé krávy patřil heřmanovskému faráři „unus sextarius - třetinka másla“.

Podepsat nechtl, ale přece jen přísahou potvrdil. Výpovědi byly poslány na gubernium.

Po celý čas se na vesnicích nemluvalo o ničem jiném, než o osvobození od desátku. Bezzemci, ti kteří neodváděli desátky, nebo kterým byly od faráře Stessera pro ten čas prominuty, avšak bez újmy pro jeho nástupce, museli přispívat na pití pro ty dva - Martina Vilíma a Josefa Habána, kteří vzpourou vyvolali. Za to jim říkali: *Vy už nebudete vícekrát desátek dávat.*

Dne 20. března 1818 gubernium rozhodlo, že se desátek másla má odvádět z každé krávy, nikoliv „na váhu“ z celé obce. Určen byl jeden rakouský sextarius. Vesnice Borovník a Rozseč, které byly připojeny do lokalie (část farnosti spravovaná pomocným knězem) Březí, ale štůl (církevní poplatek, který se platil faráři jako náhrada výloh zejména při oddavkách a pohřbu) odváděly do Heřmanova – od r. 1812 v penězích, měly ji teď odvádět v másele z každé krávy.

Fara přes tento pro ni příznivý rozsudek utrpěla škodu. Dosud se odváděl desátek v moravské míře, v níž se moravský žejdlík rovnal rakouské holbě. Rakouský žejdlík, který na guberniu vzali za základ, byl menší. Stalo se to z důvodu mylného zápisu předchozího faráře P. Františka Kosteleckého. Nepomohl ani zákrok osovského vrchnostenského úřadu. Farář Stesser končí odstavec o těchto událostech: *Pareamus hunc errorem et det illi Dominus reguiem sempiternam*. Na závěr varuje své nástupce před lstivými farníky.

Pan farář Stesser tedy kolečka v Heřmanově „nevodřel“. Přes počáteční neshody „trefili na svy“ farář i farníci. Plných 40 let byl potom P. Stesser správcem heřmanovské farnosti. Velmi mnoho se za ta léta vykonalo, na faře i na kostele. Revolučními změnami v roce 1848 byly zrušeny nejen roboty a dávky vrchnostem, ale i desátky odváděné na fary. Z robot a desátků se poddaní vykupovali, buď najednou nebo ve splátkách. Heřmanovská fara dostala za desátky dlužní úpis krytý z vyvazovacího grunтовního fondu, znějící na 9100 zlatých konvenční mince (konvenční měna = smluvená konvence mezi Rakouskem a Bavorskem r. 1573). Úpis byl úrokován půlročně 5-ti procenty. Vyřízení patentu přišlo až 11. dubna 1854 se zpětnou platností od dubna 1851.

1. září 1854 odešel P. Stesser do pense a za několik měsíců, 7. ledna 1855, zemřel v Dolní Libochové a byl podle svého přání pochován na hřbitově v Heřmanově.

Po bitvě u Hradce Králové

Rok 1866 byl nešťastný počasím, neúrodou, hlavně však válkou Rakouska s Pruskem a následnou choleroou. Válku pocítila farnost bezprostředně. Po rakouské porážce u Hradce Králové, dne 3. července 1866, se Prusové hrnuli do nitra Čech i na Moravu a 9. července už byli ve Žďáře. Když se zpráva o tom donesla do Heřmanova a okolních vesnic, zmocnila se obyvatelstva panika. V největším spěchu se všechno cenné zakopávalo a zazdívalo. Dne 11. července v 11. hod. dopoledne se v Heřmanově objevili první „Prajzi“. Byly to jezdecké hlídky, slídící po rakouském vojsku. Asi 50 pruských dragounů žádalo oves, seno, vejce, chléb, pivo a kořalku. Zrekvírované věci jim musel jeden sedlák odvézt do Dolní Libochové. Farář, aby uklidnil vyděšené lidi, dal otevřít vrata u fary, vyšel důstojníkům vstříc a slíbil splnit jejich požadavky. Ti také požadovali 4 lahve vína a když je dostali, odjeli. V ranních hodinách dne 12. července se ozvalo netrpělivé klepání na farskou bránu – přítomný důstojník žádal mapu Moravy a zdvořile za ni poděkoval. Za chvíli přijela „nepřátelská“ jízda. Hnali s sebou koně, brali krávy, vnikali do domů, chtěli peníze, potraviny a domáhali se jich i šavlí. Odpoledne přišla pěchota, která směřovala z Moravce na Křižanov, potom přes Velkou Bíteš k Brnu a na Vídeň.

Od 1. srpna se zase vracely proudy pruských vojsk zpět k Jihlavě. V dopoledních hodinách 4. srpna byla v Heřmanově už i pěchota. Prusové byli velmi žraví, cpali do sebe páté přes deváté, bylo jim z toho špatně a vypukla mezi nimi cholera. Nemocní vojáci byli shromažďováni v osovském zámku. Cholera však byla zavlečena také mezi obyvatelstvo.

První případy byly zjištěny v srpnu v Kadolci, v září se objevila v Heřmanově, potom v Radňovsi a v listopadu v Milešíně. Jen vesnice Vidonín a Bojanov zůstaly ušetřeny.

Válečné běsnění se pomalu uklidňovalo a znovu se přecházelo k budování a opravám majetku. Také mravní stav farností byl značně zchátralý a vyžadoval nápravy...

(Podle výpisu Olgy Uhrové z „Haus-Protokolu“ a Rehoře Wolného - vybral, upravil a doplnil)

Alois Koukola

NABÍDKA PROGRAMŮ A AKCÍ

Úterý dne 2. května 2006 v 19 hodin

Nádvoří ZUŠ Velká Bíteš, pokud nebude přát počasí – Kulturní dům Velká Bíteš

ANTIČTÍ ŘEČNÍCI

Přednes 2000 let starých textů panem profesorem Radovanem Lukavským

Mimořádný dramatický večer BHP – více uvnitř Zpravodaje

Sobota dne 6. května 2006 v 18 hodin

Kulturní dům Velká Bíteš

BÍTEŠ HLEDÁ SUPERSTAR II.

Soutěž ve stylu DOREMI o nejlepšího zpěváka

Organizuje Informační centrum a Klub kultury města Velké Bíteše

Pondělí dne 8. května 2006 v 15 hodin

Sraz u nové základní školy

CYKLISTICKÉ ZÁVODY

Tradiční závody pro závodníky od 3 do 16 let, soutěžit se bude ve skupinách podle věku. Děti čeká spousta zábavy a odměn.

Kontakt: Vítězslav Kratochvíl – tel. 777 732 410.

Organizuje Kolpingova rodina – www.krvelkabites.kolping.cz

Od úterý dne 9. května do úterý dne 19. května 2006

Výstavní síň Klubu kultury Velká Bíteš, Masarykovo nám. 5

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ LEOŠE KNECHTA

Fotografie pohledů na historickou architekturu měst nejen z Moravy.

Ve všední dny otevřeno od 8 do 15.30 hodin, sobota od 9 do 12 hodin, neděle od 13 do 16 hodin

Organizuje Informační centrum a Klub kultury Města Velké Bíteše

Středa dne 10. května 2006 v 19 hodin

Kulturní dům Velká Bíteš

NA SPRÁVNÉ ADRESE

Divadlo Háta uvádí pikantní komedii plnou francouzského šarmu od Marca Camolettioho. Hrají: I. Andrlová, A. Gondíková, L. Zedníčková, V. Jeníková, M. Zounar, Z. Mahdal, V. Čech, D. Rous, ad.

Organizuje Informační centrum a Klub kultury Města Velké Bíteše

Sobota dne 13. května 2006 od 8 hodin

Sportovní hala TJ Spartak Velká Bíteš

TURNAJ V KOŠÍKOVÉ – MLADŠÍ DOROSTENKY

Příhlášky přijímá Jiří Nováček, tel. 739 922 834

Organizuje TJ Spartak Velká Bíteš

Úterý dne 16. května 2006 od 15 do 17 hodin

Mateřská škola Masarykovo náměstí

BABY CLUB

Odpoledne pro děti od 2 do 6 let

Středa dne 17. května 2006 v 15 hodin

Kulturní dům Velká Bíteš

SENIORKLUB

Setkání s Ing. Jánem Ostroluckým na téma: Blízký východ a jeho současná situace
Organizuje Seniorský klub

Sobota dne 20. května 2006 od 16 hodin

Masarykovo náměstí Velká Bíteš (pokud bude pršet – Kulturní dům Velká Bíteš)

MÁJOVÁ PÁRTY k 75. výročí Restaurace U Raušů

Jakub Smolík, Kamelot, Maxim Turbulenc, Daniela Šinkorová, Petr Bende, Helena Zeťová, skupina Turbo... – více uvnitř Zpravodaje

Úterý dne 23. května v 6 hodin – odjezd autobusu od České spořitelny

ZAHRAČNÍ ZÁJEZD NA SLOVENSKO

Bratislavský hrad, národní slovenský památník Slavín, výstup na Děvín – cena Kč 100, přihlášky u pí. Drahý Tikovské.

Organizuje Seniorský klub

Úterý dne 23. května 2006 od 15 do 17 hodin

Mateřská škola U Stadionu

ZAHRAČNÍ NÁVŠTĚVNÍ DEN

Čtvrtek dne 25. května 2006 v 19 hodin

Nádvoří ZUŠ Velká Bíteš, pokud nebude pršet počasí – Kulturní dům Velká Bíteš

KONCERT TIŠNOVSKÉHO KOMORNÍHO ORCHESTRU

Solisté: Mgr. Vítězslav Drápal – flétna, Pavla Bartoníková – harfa... více uvnitř Zpravodaje

Sobota dne 27. května 2006 v 9 hodin – odjezd od fotbalového stadionu

CELODENNÍ CYKLISTICKÝ VÝLET NA MOHELNSKOU STEP

Do Mohelna nejkratší cestou a s místním průvodcem po Mohelnské stepi a okolí
Organizuje Seniorský klub

Od pondělí dne 29. května do pátku dne 9. června 2006

Výstavní síň Klubu kultury Velká Bíteš, Masarykovo nám. 5

VÝSTAVA OBRAZŮ A MOZAIK BOHUSLAVY HRUŠKOVÉ

Ve všední dny otevřeno od 8 do 15.30 hodin, sobota od 9 do 12 hodin,

neděle od 13 do 16 hodin

Organizuje Informační centrum a Klub kultury Města Velké Bíteše

Od pondělí dne 29. května do pátku dne 2. června 2006 od 9 do 16 hodin

Učebna výtvarné výchovy ZUŠ Velká Bíteš

ZE SVĚTA LOUTEK

Výstava absolventských prací studentů ZUŠ – více uvnitř Zpravodaje

CO PŘIPRAVUJEME NA MĚSÍC ČERVEN

Sobota dne 3. června 2006 od 15 hodin

KRÁLOVNIČKY

Svatodušní obchůzka dívek se zpěvy a tanci obřadního rázu v Jestřabí u Velké Bíteše. Následuje posezení při hudbě a zpěvu s houslovou muzikou Bítešan na výletním místě za vesnicí zvaném Pod Borovím. V případě deštivého počasí odloženo na následující sobotu.

INFORMACE RADNICE

USNEŠENÍ RADY MĚSTA VELKÁ BÍTEŠ OD 23. LEDNA DO 20. BŘEZNA 2006

Rada města schvaluje:

- stanovisko města Velká Bíteš ke změně ÚŘ na stavbu 1 ul. Kostelní, Velká Bíteš ze dne 23.1.2006, v předloženém znění
- nový domácí řád Domova důchodců Velká Bíteš v předloženém znění, předložený pí. Martou Doubovou, vedoucí Sociálních služeb Velká Bíteš, s účinností od 12.1.2006
- dodatek č. 1 Mandátní smlouvy č. SIPO 06 - 1543/2005, v předloženém znění, uzavíraný městem s Českou poštou s.p. Praha 3, s účinností od 1.2.2006
- návrh na rozdělení kladného hospodářského výsledku ZUŠ Velká Bíteš za r. 2005 dle návrhu předloženého ředitelem ZUŠ p. Maškem
- výroční zprávu o činnosti Speciálních škol, Velká Bíteš za šk. r. 2004/2005, v předloženém znění
- smlouvu č. E.ON/71/01/2006, v předloženém znění, o zřízení věcných břemen, uzavíranou mezi smluvními stranami: městem Velká Bíteš (povinný z věcného břemene) a firmou E.ON Distribuce a.s. České Budějovice (oprávněný), jejímž předmětem je věcné břemeno k VN na pozemku p.č. 354/3, k.ú. Košíkov - průmyslová zóna
- požadavek, aby místostarosta města Ing. A. Koukola CSc. předložil návrh financování akce, související s plánovanou návštěvou italských hostů ve Velké Bíteši v letošním roce v rámci družebních vztahů mezi městem Velká Bíteš a italským městem Torrevecchia Pia ze severoitalské provincie Pavia, zejména ze zdrojů EU
- předloženou studii skladové haly včetně administrativního přístavku, jejíž stavba je plánována na pozemku p.č. 357/4, k.ú. Košíkov - průmyslová zóna Košíkov a jejímž uživatelem bude fa Hoza s.r.o. se sídlem Central Park D 1, Humpolec. RM v této souvislosti souhlasí s napojením těchto objektů na stávající inž. sítě, se zřízením sjezdu na místní účelovou komunikaci a s udělením výjimky z požárně nebezpečného prostoru této stavby

Rada města bere na vědomí:

- nabídku výrobků „Elektronika pro bezpečnost silničního provozu“ pro město od fy DOSIP Třebíč s.r.o. konkrétně prezentovaných přítomným zástupcem fy, p. Mikuškou
- informace fy VIVENTY s.r.o. Brno o svém výrobním programu - Výstavba a řízení větrných elektráren, prezentovaného přítomnými zástupci fy Mgr. Havlíčkem a p. Pernikářem
- informace ve věci studie „Rekonstrukce Masarykova náměstí“, získané při prezentaci provedené přítomným zpracovatelem Ing. arch. A. Burianem. RM vyslovila uspokojení s předloženým návrhem studie a doporučuje její prezentaci členům ZM prostřednictvím mimořádného pracovního zasedání ZM. Poté doporučuje realizovat prezentaci široké veřejnosti
- úrovně vodného a stočného za r. 2005 a pro r. 2006, dle jednotlivých divizí v krajích Vysočina a v Brněnském kraji

- zápis z jednání komise pro MPZ ze dne 12.1.2006. Ve věci bysty Karla Staršího ze Žerotína doporučuje RM její umístění spíše na stěnu muzea mezi okna ve dvorním traktu budovy Masarykovo n. 5

Rada města schvaluje:

- vyhovět žádosti TJ Spartak Velká Bíteš na poskytnutí cen do turnajů v sálové kopané a ve stolním tenise, které se budou konat v březnu a dubnu tohoto roku
- hospodářský výsledek za r. 2006 a jeho rozdělení v MŠ, Masarykovo n., příspěvkové organizaci, v předloženém znění a výroční zprávu – hospodaření školy za r. 2005, v předloženém znění. Obojí předložila k projednání ředitelka pí. Sedláková
- hospodářský výsledek za r. 2005 a jeho rozdělení, IC a KK Velká Bíteš, příspěvkové organizace, dle návrhu předloženého vedoucí sl. Špičkovou
- pověřit správcovskou fu Encom Brno aktualizací výše nájemného za restauraci Máj
- vyhovět žádosti IC a KK na výrobu skříní pro uložení krojů. Za tím účelem bude využito nabídky fy Truhlářství Neklapil, Velká Bíteš, za nabídkovou cenu 33.000 Kč
- inventarizační zápis o řádné inventarizaci majetku města Velká Bíteš k 31.12.2005
- den 12.4.2006 termínem zápisu do MŠ pro školní rok 2006/07
- finanční prostředky ve výši 280.000 Kč, získané na základě smlouvy o půjčce převést na účet města spravovaný firmou Encom Brno, za účelem použití na opravu bytu č. 4 v byt. domě U Stadionu 277 a
- smlouvu o nájmu nebytových prostor v předloženém znění uzavíranou mezi smluvními stranami, Českou spořitelnou a.s. (nájemce) a městem Velká Bíteš (pronajímatel), jejímž předmětem je pronájem specifikovaných nebytových prostor v nemovitosti – domu, Masarykovo n. čp. 7, Velká Bíteš
- nájemní smlouvu, uzavíranou mezi smluvními stranami, městem Velká Bíteš (pronajímatel) a úřadem práce (nájemcem) v předloženém znění, jejímž předmětem je pronájem specifikovaných nebytových prostor v nemovitosti – domu, Masarykovo n. čp. 7, Velká Bíteš
- na žádost fy Pavel Handl, velkoobchod voda, topo, plyn Brno o pronájem nebytových prostor Lánice 42, Velká Bíteš odpovědět až na základě výsledku jednání s KÚ Jihlava
- smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu, v předloženém znění, uzavíranou mezi městem Velká Bíteš a firmou E.ON ČR, související s kabelovými přípojkami k novostavbám RD manželů Pluckových a Smutných
- pokácení 7 ks stromů, nacházejících se na pozemku p.č. 2038, k.ú. Velká Bíteš. O využití dřevní hmoty rozhodne jednatel společnosti Lesy města Velká Bíteš s.r.o., p. Kolář
- příkazní smlouvu v předloženém znění, uzavíranou mezi městem Velká Bíteš (příkazce) a Poliklinikou Velká Bíteš, příspěvkovou organizací (příkazník), jejímž předmětem je pověření Polikliniky obstarat a zabezpečit pronájem nebytových prostor v budově Polikliniky, Tyršova 223. RM tímto svým usnesením svěřila dle § 102 odst. 2 písm. m) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, Poliklinice svoji působnost rozhodovat o uzavírání nájemních smluv s nájemci nebytových prostor v budově Tyršova č.p. 223

- smlouvu o výpůjčce v předloženém znění, uzavíranou mezi městem Velká Bíteš (půjčitel) a Poliklinikou Velká Bíteš, příspěvkovou organizací (vypůjčitel), jejímž předmětem je bezplatné užívání budovy Tyršova 223
- poskytnutí kladného stanoviska k přístavbě skladu fy Turbocar s.r.o., U Dálnice 620, Velká Bíteš ve stávajícím areálu fy
- uzavřít s pí. Krupičkovou dohodu o provedení práce na sepsání kroniky za r. 2006
- darovací smlouvu v předloženém znění, uzavřenou mezi smluvními stranami, Mikroregionem Velkomeziříčsko – Bítešsko (dárce) a městem Velká Bíteš (obdarovaný), jejímž předmětem je vybavení dětského hřiště ve výši 57.560,50 Kč

Rada města bere na vědomí:

- seznam oprav bytů a nebytů za 4. čtv. 05, předložený firmou Encom Brno. RM doporučuje bytové komisi realizovat namátkovou kontrolu
- stav výběru poplatku za sběr komunálního odpadu k 31.12.2005

Valná hromada obch. spol. TS Velká Bíteš s.r.o. schvaluje:

- společnosti navrhované investice a jejich zahrnutí do podnikatelského záměru pro r. 2006

Valná hromada obch. spol. TS Velká Bíteš s.r.o. doporučuje:

- vedení společnosti, připravit pro jednání valné hromady a ZM důvodovou zprávu, řešící financování dalšího rozvoje společnosti, např. navýšením základního jmění formou nepeněžitého vkladu nemovitého majetku

Rada města schvaluje:

- darovací smlouvu v předloženém znění, uzavíranou mezi společností A&E Engineering B.V., Amsterdam, Holandsko (dárce) a městem Velká Bíteš (obdarovaný), jejímž předmětem je darování lehkého kulometu typu Bren Mk2 do sbírky Městského muzea Velká Bíteš
- výroční zprávu o hospodaření za r. 2005 MŠ II, U Stadionu 538, Velká Bíteš, příspěvkové organizace a schvaluje převedení zisku do rezervního fondu
- výroční zprávu o hospodaření za r. 2005 Polikliniky Velká Bíteš, příspěvkové organizace a schvaluje převedení zisku do rezervního fondu
- výroční zprávu o hospodaření za r. 2005 SOU J. Tiraye, Velká Bíteš, příspěvkové organizace a schvaluje převedení zisku do rezervního fondu
- vyřazení DDHM z místního hospodářství dle návrhu ze dne 9.2.2006, zpracovaného odborem finančním MěÚ
- smlouvu v předloženém znění o smlouvě budoucí o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu mezi smluvními stranami: městem Velká Bíteš (zavázaný) a firmou E.ON České Budějovice a.s. (oprávněný), jejímž předmětem je sjednání závazku uzavřít smlouvu o zřízení věcného břemene, vztahené k venkovnímu vedení umístěného na zatížených nemovitostech p.č.: 2204/2, 2207/1, 2210/1 a 2211/1, vše k.ú. Velká Bíteš
- výroční zprávu o hospodaření za r. 2005 ZŠ Velká Bíteš, příspěvkové organizace
- na základě havarijního stavu 2 ks ohřivačů teplé vody pro školní kuchyň v ZŠ, nahradit tyto 1 ks ohřivače s nepřímým ohřevem typu ACV - 600 o dostačujícím

objemu 600 l. Potřebné finanční prostředky o objemu cca 130 – 140 tis. Kč doporučuje ZM ke schválení v rámci rozpočtového opatření

- zveřejnit záměr na prodej obecního pozemku p.č. 1596, zahrada, 511 m², k.ú. Velká Bíteš. RM doporučuje odboru výstavby informovat v této věci přímé sousedy s tímto pozemkem
- na základě podnětu vycházejícího z dopisu od ŘSD ČR, zahájit opětovné projednávání obchvatu silnice I/37 dle projektu č.z. 1228 ze srpna 2004, který vypracovala fa Viapont, Brno, Vodní 13. RM požaduje projednat tuto věc v ZM a s petičním výborem pro petici občanů z r. 2004. V případě dosažení shody ve věci zahájení řízení přistoupit ke korektním jednáním s vlastníky pozemků s cílem dohodnout se u většiny z nich na parametrech kupních smluv

Rada města bere na vědomí:

- informaci o vyúčtování finančních prostředků od obcí na dokončení skládky TKO v Osové Bítýšce dle uzavřených smluv o účelovém poskytnutí finančních prostředků. Výše uvedený písemný materiál předložil do jednání RM jednatel obch. spol. TS Velká Bíteš Ing. Gaizura

POVODNĚ NA VYSOČINĚ INFORMACE O MOŽNOSTI BEZPLATNÉHO VYŠETŘENÍ VZORKŮ VOD ZE ZAPLAVENÝCH STUDNÍ

Povodně v minulých dnech jistě způsobily i v našem kraji Vysočina nemalé škody. Na mnohých místech mohlo dojít k zaplavení a ke znečištění zdrojů pitných vod, a to jak těch, které slouží pro hromadné zásobování občanů prostřednictvím veřejného vodovodu, tak i soukromých studní, které slouží pro individuální zásobování pitnou vodou, případně pouze jako zdroj pro zalévání zahrádek apod. Voda v těchto zaplavených studních je v současné době zřejmě velmi znečištěna a je naprosto nevhodná pro pitné či jiné uživatelské účely.

Hlavní hygienik ČR MUDr. Michael Vít, Ph.D. rozhodl, že pokud došlo k plošnému zaplavení studní, které slouží k individuálnímu zásobování pitnou vodou, budou odběry a následná vyšetření zajišťovat bezplatně pro jejich majitele či provozovatele zdravotní ústavy. Pro tento případ však musí být zcela zásadně splněny některé důležité podmínky a musí být zajištěna součinnost obce – informace na Informačním centru Velká Bíteš či na MěÚ.

Lze předpokládat, že většina zaplavených studní však nebude splňovat veškeré uvedené podmínky a nebo že majitel či provozovatel studní i při splnění daných podmínek bude mít zájem o vyšetření vody ze studní ve větším rozsahu, než bude prováděn bezplatně. Pro tato vyšetření přichází náš Zdravotní ústav se sídlem v Jihlavě s velmi vstřícnou nabídkou 30 % slevy!

Nezbytnou podmínkou pro odběr a následné vyšetření pitné vody je dokonalá sanace (vyčištění) studny.

Zdravotní ústav se sídlem v Jihlavě

STAROSTA SDĚLUJE

LOŇSKÁ PŘÍPRAVA SE VYPLATILA

V předchozích číslech Zpravodaje jsem vás informoval o záměrech města v letošním roce. Jednou z připravovaných akcí byla závěrečná etapa modernizace našeho domova důchodců, která spočívá v modernizaci koupelny, WC a výměny dveří za širší do jednotlivých místností. Kompletní žádost, včetně projektové dokumentace a stavebního povolení, byla podána v roce 2005 na Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). V pondělí 10. dubna 2006 jsme obdrželi dopis MPSV, odboru programového financování, ve kterém nám bylo sděleno, že naše žádost byla schválena a zařazena do programu pod názvem Rozvoj a obnova materiálně-technické základny sociální péče a služeb. Město Velká Bíteš požádalo o podporu max. 75% celkových nákladů, což je 0,6 milionu korun. K úspěšnému zvládnutí čerpání výše uvedené částky musíme zrealizovat výběrové řízení, uzavřít smlouvu o dílo a zaktualizovat žádost na vysoutěženou cenu. Následně při vlastní realizaci musí dojít k dohodě s personálem a obyvateli domova důchodců, jak postupně po úsecích stavebně zvládnout závěrečnou etapu. Samozřejmě musíme vyčkat na teplejší slunečné počasí (z důvodů zednických a maříských prací), které doufám v létě opravdu přijde.

ŽÁDOSTI O FINANČNÍ PODPORU BYLY PODÁNY V TERMÍNU

Do konce března jsme měli odevzdat žádosti o finanční podporu na výstavbu cyklostezky na ulici Vlkovská (program výstavby cyklostezek) a na zvýšení bezpečnosti v ulici Kpt. Jaroše - prodloužení chodníku II. etapa (program bezpečné silnice). Žádosti měly být podány na Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) nejpozději do 31. března a město Velká Bíteš žádá na každou akci téměř jeden milion korun v souladu s pravidly fondu schválenými pro rok 2006. Úvodní kolo schvalovacího řízení máme úspěšně za sebou a bude následovat druhé hodnotitelské kolo, ve kterém se bude rozhodovat o přiznání výše podpory. Dle informací ze SFDI počet žádostí v obou programech několikanásobně převyšuje objem vyčleněných finančních prostředků na rok 2006. To znamená, že kladné schválení našich žádostí bude velkým úspěchem.

STAVBA MOSTU PŘES POTOK BÍTÝŠKA BUDE ZAHÁJENA V KVĚTNU

V minulém čísle Zpravodaje jsem vás informoval o přípravných pracích na výstavbě nového mostu přes potok Bítýška. Stavební povolení vydané Krajským úřadem, odborem dopravy a silničního hospodářství již nabylo právní moci a Ředitelství silnic a dálnic Jihlava uzavřelo v dubnu výběrové řízení na dodavatele stavby. Do konce dubna vypršela lhůta na odvolání jednotlivým účastníkům výběrového řízení a následně mohla být uzavřena smlouva o dílo. Na začátku května proběhne jednání o uzavření mostu a návrhu objížďky včetně dopravního značení. Před zahájením stavebních prací bude položena náhradní lávka přes potok, kterou budou využívat obyvatelé ulic Jihlavská a Pod Spravedlností. Předpokládané zahájení prací

v druhé polovině května přinese současně s uzavírkou ulice Kostelní dopravní komplikace. Nejvíce zatížená bude křižovatka z náměstí směrem na Brno ulicí Růžovou, protože přes tuto křižovatku bude sveden provoz od Velkého Meziříčí, od Žďáru přes Masarykovo náměstí a od Tišnova ulicí Na Valech. Tranzitní (nákladní) doprava od Žďáru nad Sázavou bude svedena přes Osovou Bítýšku na silnici II/602 Velké Meziříčí – Velká Bíteš ulicí Kpt. Jaroše k dálnici D1. V předstihu byla tato blížící se složitá dopravní situace řešena s Policií ČR s tím, že ve špičce ráno a odpoledne budou příslušníci Policie dohlížet nad průběhem dopravy na této křižovatce. Všichni účastníci silničního provozu v inkriminované křižovatce musí dbát zvýšené opatrnosti a ohleduplnosti. Nervozita a nadávky mezi řidiči nic nevyřeší. Předem všem za trpělivost děkuji. Výsledkem bude nový most přes potok Bítýška včetně rovného úseku komunikace a nová komunikace v Kostelní ulici s náklady za desítky milionů korun.

Počet vozidel se bude od dubna na této křižovatce postupně zvyšovat.

FOTO: MGR. MIROSLAV BÁŇA

OPRAVA TELEFONNÍHO ČÍSLA

Poliklinika Velká Bíteš – ústředna: správné telefonní číslo na ústřednu je **566 532 411**.

V březnovém Zpravodaji v ordinačních hodinách lékařů bylo chybně uvedeno číslo 566 531 411, které je spojením na Elektro Havlíček na Hrnčířské ulici. Děkujeme tímto za pevné nervy a výdrž tamním prodejcům a jejich upozornění na tuto skutečnost.

- red -

HASIČI INFORMUJÍ

Na základě statutu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, odborné rady historie a muzejnictví a na podporu usnesení III. řádného sjezdu SH ČMS v Klatovech konaného ve dnech 2. a 3. července 2005, byla vytvořena při Okresním sdružení hasičů ve Žďáře nad Sázavou nová odborná rada, která se zabývá zpracováním a propagací historie hasičského hnutí. Rada se dělí na 5 obvodů, z nichž obvod Velká Bíteš tvoří 3 okrsky. Sboru ve Velké Bíteši se podařilo znovu po 100 letech zpracovat dosud nikdy nepublikované materiály a sepsat z historických materiálů publikaci „Dějiny požární ochrany města Velké Bíteše I. díl“ u příležitosti 125. výročí svého založení. V současné době máme podanou žádost o grant u Nadace na podporu hasičského hnutí v Příbramě na tyto publikace „Kniha pamětní hasičů města Velké Bíteše“ a „35 let dobrovolných hasičů v První brněnské strojírně a.s.“. V dalších letech bychom chtěli vydat následující nadregionální publikace o dějinách vyššího správního celku „Dějiny požární ochrany města Velké Bíteše II. díl - od župy po okrsek“ u příležitosti 100 let župy č. 41 Velkobítešské - „Brožovy“ 1902 - 2002 a „Tovární hasičské sbory - Dobrovolné závodní požární sbory obvodu Velká Bíteš“. Dále připravujeme historické ohlédnutí při oslavách „30 let profesionální požární ochrany ve Velké Bíteši“, které proběhnou na požární stanici v letošním roce a stať o velkobítešských hasičích na plánované publikaci u příležitosti 600 let udělení městských práv. Byli bychom rádi, kdybychom jako organizace zřízená městem mohli svou historii a činnost prezentovat na nových internetových stránkách města. Odborná rada se podílí dále na metodickém vedení kronikářů, zpracování a třídění historických materiálů sborů a propagaci historie hasičských sborů.

Výzva k občanům města!

V příštím roce oslaví náš Sbor dobrovolných hasičů 135. výročí nepřetržité služby a je nutné v této vyšlapané cestě pokračovat.

....jak se stát hasičem?

Leckterý malý kluk touží stát se hasičem. Leckterý velký kluk by se jím chtěl stát a neví jak.

Co je k tomu potřeba:

Nejjednodušší varianta je působení ve Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, což je občanské sdružení působící v oblasti požární ochrany. To se zabývá především preventivně výchovnou činností, organizuje mládež, připravuje hasičské soutěže, plesy a v neposlední řadě připravuje členy pro jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. Druhou možností je již zmiňovaná Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, což jsou ti dobrovolní hasiči, kteří vyjíždějí v obci k zásahům.

Členství ve Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále SH ČMS) můžete získat od šesti let. Řádnými členy od šesti do osmnácti let jsou tzv. *mladí hasiči*. Ti se zhruba do šestnácti let zúčastňují hasičských soutěží, učí se otázky prevence, atd. Od šestnácti let mohou být aktivněji zapojováni do akcí činných hasičů. *Činným členem* se může stát každý, kdo je starší osmnácti let. Po dovršení tohoto věku může být člen na jeho vlastní žádost a podnět velitele JSDH zařazen do výjezdové jednotky zřízené

obcí. Členové SH ČMS mohou být i členové přispívající. Přispívajícím členem se stane fyzická osoba starší osmnácti let, která se nemůže stát činným členem anebo ze závažných důvodů nemůže plnit povinnosti činného člena.

Obec má podle § 29 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů, povinnost zajistit požární ochranu. Zřizuje proto Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce (dále jen JSDH), která provádí hašení požárů, záchranné práce při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech a další. Udržuje akceschopnost Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, zabezpečuje odbornou přípravu členů JSDH, zabezpečuje materiální a finanční potřeby JSDH a požární ochrany, zajišťuje péči o členy JSDH a mnoho dalšího.

Každý člen JSDH se musí jednou za rok podrobit zdravotní prohlídce. Fyzické testy člen JSDH neskládá. Proto, aby se člověk stal dobrovolným hasičem, nezáleží na tom, jestli má vysokou školu a když na to přijde ani ukončené základní vzdělání. Dobrovolným hasičem se může stát každý, kdo chce pomoci, má kladný přístup k práci, umí vycházet s kolektivem a zajímá se o techniku. Tímto bychom chtěli oslovit obyvatele města: naše řady řídnu at už nemocemi nebo věkem a je nutné členskou základnu posílit novými, mladými lidmi. Obracíme se proto k Vám - schopným, činným, přihlaste se a rozmnožte naše řady. Víťame mezi námi i ženy. Každý člověk má vrozenou schopnost darovat dobrovolně a nezištně svůj čas a práci, lišíme se pouze v tom, do jaké míry a v jaké formě jsme ochotni tak činit. Pokud se cítíte být osloveni myšlenkou humanity a chtěli byste být „bližnímu ku pomoci, vlasti ku prospěchu“ kontaktujte službu na požární stanici ve Velké Bíteši.

Výbor SDH Velká Bíteš

35 LET DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V PRVNÍ BRNĚNSKÉ STROJÍRNĚ VELKÁ BÍTEŠ, A.S. 1971 – 2006

Nejstarším továrním hasičským sborem a již jediným dosud pracujícím na území Velké Bíteše je Sbor dobrovolných hasičů podniku První brněnské strojírný Velká Bíteš, a.s. Předchůdcem jednotky Sboru dobrovolných hasičů podniku byl do roku 1990 Dobrovolný závodní požární sbor První brněnské strojírný, národní podnik Brno, pobočný závod 08 Velká Bíteš. Dříve než došlo ke zřízení Dobrovolného závodního požárního sboru, byla již v závodě zřízena jednotka požární služby civilní ochrany. Jeho založení předcházela výbuch s následným požárem ve zkušebně dne 26. května 1969. Bylo nařízeno ustavit Závodní požární sbor, který byl utvořen z členů požární služby CO a dobrovolných požárníků, zaměstnaných v továrně.

V roce 1971 byl proveden v závodě PBS nábor 1 aktivního družstva mužů do požárního sboru. Toto družstvo mělo zajišťovat represivní činnost a bylo vybaveno motorovou stříkačkou PPS 8 s dvoukolovým skříňovým vozíkem. Bližší údaje o založení Sboru a prvních členech nejsou známy. Závodní dobrovolný sbor byl registrován u OIPO ve Žďáře nad Sázavou jako samostatná jednotka označená vlastním evidenčním číslem 371 4817. Při sboru nebyla zřízena Zj ČSPO, protože převážná většina členů byla kmenovými členy požárních sborů - Mj ČSPO z okolních obcí. O samotné činnosti tohoto továrního sboru se mnoho zpráv nedochovalo. Sestava aktivního členstva závodního požárního sboru byla 27 členná, tj. k dispozici byly 3 tzv. devítky, jedno úplné zásahové požární družstvo na každou směnu. Vzhledem k celoroční čin-

nosti sboru - výcvikového roku, která byla využívána k teoretické i praktické přípravě členů dobrovolných závodních družstev hasičů a údržbě techniky, byla každoročně pořádána námětová cvičení na všechny důležité objekty podniku. Námětových cvičení se zúčastňovaly i další okolní požární sbory.

Od roku 1951 po současnost došlo v závodě nejméně k 17 požárům a živelným katastrofám. Výsledkem kvalitní práce na úseku preventivní požární ochrany je nízký počet požárů i škod způsobených požáry v posledních letech. Po dohodě se zřizovatelem se účastnil sbor hašení požárů mimo závod v rámci pomoci hasičské jednotce města a dalším sborům - od 11. května 1981 do 16. srpna 1993 se zúčastnil mimo svůj mateřský závod nejméně 9 požárů. Od 17. ledna 1981 do 24. listopadu 1993 provedla závodní požární jednotka 165 zásahů různého druhu v závodě i v okolních obcích.

První hasičská zbrojnice sídlila v dřevěné boudě. Nová požární zbrojnice, která je užívána dodnes, byla vybudována svépomocí brigádnicky v rámci akce „Z“. Původně obsahovala pouze garáž pro umístění motorové požární stříkačky PPS 8, několik žebříků a nejnutenějšího hasičského náradí, s přibývajícím technikou se rozšiřovala, byly vybudovány další prostory pro garážování cisternové automobilové stříkačky. Současná technika závodního hasičského sboru: přenosná motorová stříkačka PPS 8 rok výroby 1956. Do 23. listopadu 1993 vlastnil sbor cisternovou automobilovou stříkačku CAS 25 na podvozku Škoda Liaz /s krátkou kabinou pro čtyřčlennou posádku/ se základním vybavením a pěnový přívěs SBA 4,5. Postupně byla výzbroj doplňována dalším materiálem - osvětlovacími prostředky, hadicovým materiálem, 2 kusy osinkových obleků proti sálavému teplu, hasičími přístroji práškovými a sněhovými. Ředitelství První brněnské strojírný doceňovalo protipožární bezpečnost a svůj sbor dotovalo nákupem moderního vybavení a tak se stalo, že „fabriční“ hasiči byly lépe vybavení než dobrovolné sbory v okolních obcích. Tyto prostředky PO byly v rámci reorganizace První brněnské strojírný Velká Bíteš, a.s. bezplatně převedeny na Městský úřad Velká Bíteš.

Velké změny zaznamenal sbor po revolučním roce 1989. Nedostatečným pochoopením nových majitelů byla činnost sboru značně utlumena a starost o zásahy v případech požáru byla přenesena na sbory v místě. Během rozsáhlých změn ve struktuře podniku a odchodu řady pracovníků došlo ke snížení počtu dobrovolných hasičů. Ve společnosti je ustavena jednotka SDHP - 2 družstva o sníženém počtu + velitel - celkem 13 osob, která zasahuje zejména v případech požárů, nehod a havárií. Jednotka SDH podniku PBS Velká Bíteš a.s. je stále akceschopná, i když zasahuje výhradně v areálu podniku. Členové sboru se podílejí na zajišťování požární ochrany na svých pracovištích na úseku požární prevence a školení zaměstnanců v PO. V podniku je řada specifických úskalí a složité podmínky zásahu. Nutnost udržení jednotky sboru dobrovolných hasičů SDH podniku PBS Velká Bíteš a.s. vyplývá ze skutečnosti, že ve společnosti je začleněno 19 objektů do činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím, kde se pracuje s hořlavými a chemicky reaktivními kapalinami.

Za nejrizikovější je možné považovat zkušebny s venkovním úložištěm leteckého petroleje JET A1 v objemu 50 000 litrů, kotelny se zásobníky uhlí, plynovou kotelnu, sklady hořlavých kapalin a technických plynů. Proto také je v celém závodě vyhlášen zákaz kouření a zákaz manipulace s otevřeným ohněm. V současné době je jednotka SDH podniku registrována pod č. 615 806 jako samostatná jednotka kategorie JPO VI. na KOIS HZS kraje Vysočina ÚO Žďár nad Sázavou.

Od založení jednotky DZPS až do dnešní doby se vystřídalo ve funkcích 5 velitelů: 1971-1972 Jan Gireth, 1972-1990 Jan Janíček, 1990-1993 František Liška, 1993-1999 Josef Kovář, 1999 do současnosti Zdeněk Klíma.

David Dvořáček, DiS.

ZUŠ VELKÁ BÍTEŠ ZVE NA VÝSTAVU ZE SVĚTA LOUTEK

29. května až 2. června 2006 v době od 9 do 16 hodin, v učebně výtvarné výchovy.

Nejdříve vám představím strukturu studia výtvarného oboru v naší ZUŠ.

Podmínkou vzdělávání je zájem o výtvarné aktivity a různé schopnosti dítěte, které mu umožňují plnit program učebních osnov. Výuka probíhá v přípravném stupni studia ve věku 6 – 8 let a v I. stupni základního studia ve věku 8 – 14 let a v II. stupni základního studia ve věku 14 – 18 let.

Přípravná výtvarná výchova (dále PVV) – podporuje každé, i méně disponované dítě, aby se vyvíjelo v citlivou bytost. Proto PVV rozvíjí různé stránky dětské tvořivosti, které výtvarný projev doplňují o projev slovní, dramatický, hudební či pohybový. Všechny aktivity vycházejí z bezprostředního prožívání a vyjadřování světa – z vnímání smyslových podnětů, ze setkávání s přírodou a s civilizačními jevy, ze vcítění se do vztahů mezi lidmi, z úvah nad příčinami a důsledky jevů. Pozorný pohled na svět doplňuje úzký kontakt s výtvarnými materiály a nástroji. Děti si s nimi hrají, zkoušejí jejich vlastnosti a různé způsoby uchopení. V intuitivním spojení obsahových vrstev námětu s výtvarným citěním vyrůstá podoba a výraz výtvarné práce.

Základní studium I. stupně (dále ZS I. stupně) podporuje plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu a hravé experimentace k promyšlené tvorbě dospívajících. Děti opouštějí ikonografická schémata a nahrazují je volným ztvárněním podnětů. Roste důraz na vcítění se, na uvědomování si svých pocitů a reakcí a na tvořivé výtvarné myšlení. Podobně se stává důležité řazení a hodnocení informací, poznávání vlastností a podob světa nebo souvislostí mezi vrstvami v námětu. Tomu napomáhá setkávání se skutečností, a to jak v přepisu reality, tak v objektové a akční tvorbě. Výuku doprovází také intuitivní osvojování výtvarného jazyka. Studium I. stupně uzavírá závěrečná práce.

Základní studium II. stupně (dále ZS II. stupně) reaguje na dospívání žáků a z něho pramenícího porovnávání vlastní identity ve vztahu k okolnímu světu. Cesty k obsahu a formě odrážejí novou schopnost citově se ztotožnit s námětem a současně racionálně uvažovat, s nadhledem experimentovat a argumentovat. Žáci si vybírají směr, který odpovídá jejich zaměření. Studijní činnosti vyvažují volnou tvorbou, pro niž si volí vlastní téma a řeší jeho obsah osobitou výtvarnou formou. Zkušenostem a znalostem, k nimž dospívají během studia, dávají novou podobu. Studium II. stupně rovněž uzavírá závěrečná práce.

Nyní navštěvuje výtvarný obor 75 žáků, z toho je 11 absolventů. Rodiči se poznání a citové i morální rozvíjení osobnosti dítěte je nejcennějším příspěvkem VO ZUŠ k všeobecnému vzdělání mladé generace.

A zpět k naší výstavě:

Představíme vám absolventské práce našich studentů

- loutky jinak
- keramiku v kombinaci s přírodními materiály
- modelování papíru
- smaltovaný šperk
- grafické řady apod.

Jste srdečně zváni !

uč. Jarmila Tomková

Ukázka z loňské výstavy ZUŠ.

FOTO: JARMILA TOMKOVÁ

JAZYKY BEZ BARIÉR **PODPORA VÝUKY ANGLIČTINY V REGIONU VELKÁ BÍTEŠ**

Tlak na jazykové vzdělávání narůstá a na trhu přibývají kvalitní učebnice i multimediální programy. Stále jsou však mezi námi děti i dospělí, kteří ještě pro sebe dobře fungující výukové pomůcky a metody nenašli. Proto se chceme v našem regionu nyní zaměřit na poznání a využití programu pro podporu výuky **Jazyky bez bariér**. Je to jednoduchý editor/plnič pro vkládání aktuálního učiva i zajímavých obsahů a speciální prohlížeč pro koordinované zapojení sluchu, zraku a hmatu. Zapojování více smyslů do výuky propagoval už Jan Ámos Komenský. Při tvorbě tohoto programu bylo také obzvláště pamatováno na malé i velké dyslektiky. Autorka programu Ing. Dagmar Rýdlová zde vycházela ze svých vlastních bohatých zkušeností.

V širším regionu Velké Bíteše startuje nová akce ve spolupráci Základní školy Velká Bíteš, První brněnské strojírny Velká Bíteš, a.s. a autorkou programu Jazyky bez bariér.

Dne 26. dubna 2006 proběhl na Základní škole Velká Bíteš za účasti zástupců všech tří výše uvedených protagonistů seminář pro ředitele škol, učitele angličtiny a další zájemce.

Zde školy a instituce obdrží 30 licencí k využívání programu s právem program dále kopírovat každému zájemci ve velkobítešském regionu. Účastníci semináře se

Ing. Rýdlová (zleva) s Mgr. Sklenářovou a Mgr. Drlíčkovou - vyučujícími angličtiny na ZŠ Velká Bíteš a ředitelem školy Mgr. Kolářem při prezentaci programu na republikovém semináři ve školicím středisku Šlapanice u Brna. FOTO: ARCHIV ŠKOLY

seznámí s možnostmi využívání programu, současně zde bude vyhlášena soutěž o zasílání obsahových příspěvků. Zapojit se mohou jednotlivci i týmy. Z příspěvků bude vytvořen elektronický sborník, který může získat každý přispěvatel. Vyhodnocení akce proběhne na druhém semináři dne 6. června 2006.

Cílem tohoto článku je upozornit rodiče na možnost vyžádat si program ve škole, kam jejich dítě dochází a která se do projektu zapojí, s možností aktivně se spolupodílet na tvorbě obsahových příspěvků. K tomuto projektu je zvána i široká veřejnost. Informace o programu mohou zájemci získat na www.jazyky-bez-barier.cz.

Tato akce může proběhnout díky pochopení a sponzorství První brněnské strojírný Velká Bíteš, a.s.

Závěrem si dovolueme ocitovat výkonného ředitele TUESDAY Business Network pana Ondřeje Bartoše: „Projekt Jazyky bez bariér považuji za zajímavý zejména proto, že aktivuje nové využívání informačních technologií v jazykové výuce a poskytuje speciální podporu dětem a mládeži s dyslexií, protože kompenzuje jejich potíže se zrakovým a sluchovým vnímáním. Zajímavé je i využití víceoborového networkingu v rámci regionů.“

Ing. Dagmar Rýdlová, autorka programu
Mgr. Dalibor Kolář, ředitel Základní školy Velká Bíteš

PROJEKT „JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH“ NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Naše základní škola je zapojena do projektu Jeden svět na školách při České televizi. Účast v tomto projektu spočívá v tom, že v průběhu nového školního roku jsou na naši školu zasilány videokazety s filmy, které pojednávají o lidech z rozvojových zemí. K filmům jsou také zasilány pracovní listy, které se využívají v hodinách zeměpisu nebo rodinné výchovy. Ve čtvrtek dne 16. března se o 6 žáků naší základní školy zúčastnilo promítání filmu Šadja v brněnském kině v Lužánkách. Promítání navštívili žáci, kteří se aktivně podílili na výuce, účastnili se olympiád a mají výborný prospěch. Jsou to Matěj Buchal, Zdeněk Žika, Radek Bárta, Petr Nováček, Jana Křehlíková a Aneta Procházková. Žáci 9. ročníku, Aneta Procházková a Petr Nováček, se s vámi rádi podělí o zážitky z promítání filmu.

„Po promítnutí filmu o životě osmnáctileté izraelské dívky následovala diskuse s českým muslimem. Sdílel nám mnoho zajímavých věcí o muslimském náboženství a o starých muslimských zvycích, které příslušníci tohoto náboženství dodnes dodržují a které z našeho pohledu v některých případech potlačují lidská práva.“

„První pocity z filmu byly smíšené. Jsem ráda a zároveň obdivuji lidi, kteří tyto filmy točí, zabývají se problémy, které nepoznáme, kterými bychom se nezabývali, kdyby nám je nepřiblížili. I když se tyto filmy nikdy nestanou filmovými hity, jsou pro naši společnost velkým přínosem.“

Petr Nováček, Aneta Procházková, Jaroslava Cendelínová

FILIPOJAKUBSKÁ NOC V MŠ ... ANEB PÁLENÍ ČARODĚJNIC ... ANEB ŠKOLNÍ SLET

Paní učitelka se svým čarodějnickým učněm.

FOTO: ARCHIV ŠKOLY

Filipojakubská nebo také Valpurga noc z 30. dubna na 1. května je jednou z magických nocí, kdy prý mají zlé síly větší moc než jindy. Lidé věřili, že v povětrí poletuje spousta čarodějnic. Proto se této noci říká „noc čarodějnic“....

Také my, v Mateřské škole Masarykovo náměstí 86 s dětmi oživujeme tradice a zvyky. Pálení čarodějnic (samozřejmě v tom dobrém a veselém smyslu) patří k akcím, které s dětmi rádi absolvujeme. Povídáme si nejen o tom jak vypadaly, ale také co dělaly - nemusely být jenom zlé. Těch, které znaly tajemství bylin, uměly zahánět nemoci a napravovat zlomeniny, si lidé vážili. V některých

jazycích dokonce slovo čarodějnice znamenalo „moudrá žena“. Bylinkářky - vědmy se vyznaly v tajích přírody. Věděly mnoho o působení rostlin, hub, kamenů, kovů, drahokamů, ale i barev a vůní...

Tento den je pro nás plný převleků, tance, smíchu, míchání lektvarů a „čarování“. Děti si přinesou z domova různé převleky, do kterých se už od rána strojíme, zdobíme si nejen obličej, ale i vlasy, abychom vypadali jako opravdické čarodějnice a čarodějové. Když už jsme všichni připravení, může začít ta správná čarodějnická zábava. Nejprve si na posílení uvaříme čarovný lektvar, aby nás neschválila únava. Ani nemáte představu, co vše by do něj děti daly. Zeptejte se jich doma, schválně... Poté následuje čarodějnická promenáda. Každá čarodějnice si vymyslí jméno a odkud přijíždí nebo přilétá (samozřejmě na březovém koštěti) a zda je hodná nebo zlá a proč. Pozadu nesmí zůstat ani p. učitelky. Pochopitelně nechybí ani čarodějnické tance s košťaty a různá soutěživá klání. Když se nám vyvede ten den počasí, nechybí ani promenáda po městě a další čarodějnický rej se pak může odehrávat na zahradě s opravdickým kotlíkem lektvaru, který se houpá nad ohništěm, z něhož vychází i modrý a zelený dým.... Cím to asi bude? Když se nachýlí doba oběda, ani se nám nechce vracet a nejraději bychom zůstali kouzelnými čarodějnicemi a čaroději. Ale rok uteče jako voda a příští rok si zahrajeme zase!

Zdraví Vás všechny čarodějnice a čarodějové
Mateřské školy na Masarykově náměstí

Celá školka při sletu čarodějnic.

FOTO: ARCHIV ŠKOLY

POSLEDNÍ KONCERT IX. SEZÓNY BHP

Dechové kvinteto Phoenix.

FOTO: OTTO HASON

Hned v úvodu večera jsme se od pana Maška dozvěděli, co nás čeká (a doufejme, že nemine,) v další, jubilejní desáté sezóně.

Program zahájily hrou na příčné flétny žákyně Mgr. Drápely ze ZUŠ, Bednářová, Pelikánová, Janštová, Velebová. Přednesly Moment muzical Frederika Chopina.

Dechové kvinteto Phoenix zahájilo své vystoupení (jak jinak) Dechovým kvintetem D dur Antonína Rejchy, jak nám sdělil průvodce koncertem, klarinetista pan Emil Drápela. Rejchovy skladby mají v repertoáru tradičně všechna obdobná dechová tělesa. Nedivíme se, je to krásná muzika.

Hodně zajímavého jsme se dozvěděli o životě a díle dalšího autora, Jana Nováka. Například to, že pro své hluboké náboženské přesvědčení byl po 48. roce režimem persekčován a jeho díla se takřka nehrála. Zvolil si neobvyklý osobní protest - vokální skladby i opery psal pouze na latinské texty. Jeho rozhodnutí působí problémy dodnes. My jsme si poslechli Corcentino pro dechové nástroje, ovlivněné Bohuslavem Martinů a jazzovou vlnou počátku minulého století. Vliv Martinů jsem jako laik bez přispění moderátora nepoznala, jazz ano. Bylo to samozřejmě diametrálně odlišné od Rejchovy skladby, ale skvělé.

Gioacchina Rossiniho zná velká většina z nás jako autora světově proslulých oper. Tentokrát jsme se seznámili s jeho skladbou Dechový kvartet č. 6 pro flétnu, klarinet, lesní roh a fagot. Je nutno říci, že i takové skladby uměl. Líbila se nám.

Na závěr zazněl Dechový kvintet Josefa Bohuslava Foerster, který mnozí z nás slyšeli asi poprvé. Ani její autor, Bohuslav Foerster, není na koncertních pódíích pří-

liš hrán. Výjimkou jsou sbory. Některý z nich jistě uslyšíme v příští sezóně v podání PSMU /Pěveckého sboru moravských učitelů/.

Nyní bych měla už jen sdělit, že po právem vyžádaném přídatku jsme odcházeli spokojeni s krásnou hudbou a zajímavými poznatky. Tečka.

Ale nedá mi to, abych ještě nepřidala jedno malé post scriptum, neboli PS: Právě jsem došla při prohlížení katalogu na X. sezónu BHP na předposlední list, v němž jsou natištěna mimo jiné tato slova pořadatelů / vytrhuji z kontextu /: „Jak zakončíme desátou sezónu? Nápadů máme několik, nechte se překvapit...“ pak ještě krásný básnický obrat o „oceánu hudby“ - a pod ním foto opery v australském Sydney. No, milý výbore, co že právě tahle fotografie? Že byste...že bychom jako....a co budou dávat?

Zora Krupičková

PROMĚNY PROFESORA LUKAVSKÉHO MIMOŘÁDNÝ DRAMATICKÝ VEČER BHP

Poprvé se nám představil pan profesor Radovan Lukavský 8.4.1998 v kostele sv. Jana Křtitele ve skladbě Josefa Haydna *Sedm posledních slov Vykupitelových*, vytvořené v letech 1785 - 1786 na objednávku pro španělské biskupství v Cádizu - nezapomenutelný zážitek.

Podruhé dne 20.11.2001 ve čtvrté sezóně na mimořádném setkání přednesl svůj výběr textů 700 let starých z *Božské komedie* Danta Alighieriho - část *Peklo*.

Tentokrát přijede prof. Lukavský do Velké Bíteše 2. května 2006 s pořadem **Antičtí řečníci**. V tomto pořadu nám přednese texty více než 2000 let staré. Pan profesor Lukavský se nám promění ve tři nejvýznamnější řečníky antiky a jeho ústy uslyšíme to, co slyšeli Aténané a Římané před mnoha staletími.

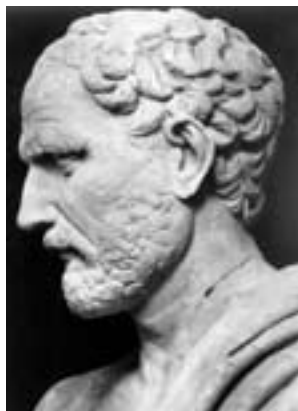

Periklés

Proměna první: Periklés, který se narodil pravděpodobně roku 500 př. Kr., se stal velmi brzy nejnačinnějším a od roku 461 nejvýznamnějším demokratickým politikem v Athénách. V tzv. Periklově době se athénský námořní spolek prakticky proměnil v říši. Athény byly zkrášlovány skvělými stavbami - staly se střediskem kultury a dosáhly vrcholu demokracie. Roku 460 př.n.l. se staví Diův chrám v Olympii. Sparta byla monarchií s nejsilnější armádou a těžce nesla domýšlivost Athén. Z této rivality vznikla série ozbrojených střetnutí mezi oběma městy označovaná jako První Peloponéská válka (457 - 445 př.Kr.). Někdy v této době vznikla Periklova *Řeč nad padlými*.

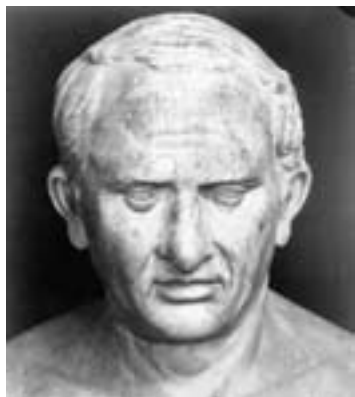
Proměna druhá: Démosthénés (384 - 322 př.n.l.), nejslavnější athénský řečník a významný politik. Po otcově smrti přišel o jmění (zbrojařská dílna), a tak se rozhodl pro dráhu řečnickou. Houževnatostí a sebekázní překonal vrozenou vadu řeči a dosáhl řečnické dokonalosti. Dodnes přežívají historky o jeho trnité cestě k mistrovství. Slabým hlasem pře-

křikoval hlas moře, pod jazyk si vkládal kaménky při cvičení výslovnosti atd. Jeho osobní osudy byly spjaty s celoživotním bojem proti Filipu II. Makedonskému a jeho synu Alexandrovi Makedonskému, kterého přežil o rok, když dobrovolnou smrtí odešel. Nejslavnější jsou jeho *Čtyři filipiky – Řeči proti Filipovi II.* z let 349 – 341 př.n.l. – mistrovská řečnická díla, kterými strhl národ k odporu. Je zachováno asi 60 jeho řečí a 56 úvodů k soudům – sporné je autorství šesti dopisů. Démosthénova láska k vlasti, svobodě a osobní statečnost z něj činí jednu z největších postav řeckých dějin. Démosthénem se stane prof. Lukavský v jedné z nejslavnějších řečí „*Peri tů stefanů*“ (O věnci), kterou skvěle obhájil svou politiku v době vrcholného Makedonského panství r. 330 př.Kr.

Démosthénés

Proměna třetí: Markus Thulius Cicero (106 – 43 př.n.l.), významný právník, politik, spisovatel a největší římský řečník. V mládí studoval v Římě u nejlepších právníků, již ve svých 25 letech se proslavil jako obhájce Sexta Roscia z Amérie – křivě obžalovaného z otcovraždy. Sextus byl zproštěn obžaloby. Cicero dva roky pobýval v Athénách, kde

Markus Thulius Cicero

vybrousil svůj řečnický styl a umění polemiky. Takto vyzbrojen vstoupil do politiky. V roce 75 př.Kr jako kvéstor spravoval západní Sicílii, kde roku 70 pohnal před soud C. Verre za zneužívání úřední moci k vlastnímu obohacení. Cicero dosáhl toho, že Verres po prvním přelíčení odešel do vyhnanství. Zachovaly se dvě „*Řeči proti Verrovi*“. V roce 63 př.Kr. byl zvolen konzulem a v této funkci aktivně obhajoval republikánské zřízení. Brzy poté odhalil spiknutí, v jehož čele stál Catilina. Cicero před senátem objasňuje záměry Catiliny násilím převzít moc a vyzývá ho k opuštění Říma. Tuto tzv. první (celkem jsou čtyři) **Řeč proti Catilinovi** uslyšíme z úst prof. Lukavského, který se nám potřejí a naposled v tomto večeru alespoň na chvíli promění v Marka Thulia Cicera v římském Senátu.

Myslím, že se málokomu z nás poštěstí uslyšet tyto poklady v lepším provedení. Maně mě napadá – letos budou volby. Je určitě celá řada těch, kteří nevědí jak a nebo koho a nedejbože i tací, kteří nemíní jít vůbec. Přijďme si srovnat myšlenky – Periklés, Démosthénés i Cicero nám pomohou. Při troše štěstí by z toho večera mohli odejít motivováni i kandidáti.

V úterý 2. května 2006 v 19 hodin nás bude pan profesor Lukavský očekávat na nádvoří základní umělecké školy, pokud nám počasí nebude přát – v sále kulturního domu.

Tomáš Mašek

ZADÁNO PRO SENIORKLUB

HOMINES PLURIMUM HOMINIBUS ET PROSUNT ET OBSUNT

Lidé lidem nejvíce prospívají i škodí.

Cicero

Byl pozdní večer - první máj -
večerní máj - byl lásky čas.
Hrdliččin zval ku lásce hlas,
kde borový zaváněl háj.

Měsíc květen se nedá snad jinak ani začít, než Máchou. Stále krásné a s věkem krásnější. Píšeme tyto řádky po návratu z Vítání jara na Šmelcovně, které letos opravdu bylo poněkud výjimečné. Všude kolem hodně sněhu, celý den poprchávalo, Bílý potok byl pod ledem, Smrtky nebylo kam házet, kulturní program dětí byl proto zrušen. Ale účastníci přišli, i když ne v takovém počtu jako jindy. Jaro jsme přivítali. Až budete tyto řádky číst, to už určitě všechno pokvete.

Co jsme připravili na měsíc květen:

První akcí bude Seniorský klub, ve středu dne 17. května 2006, v 15 hodin v Kulturním domě. Naše pravidelné setkání, na které se vždy všichni těšíme. Naším hostem bude Ing. Ján Ostrolucký z Ostravy. Taký senior, který toho hodně procestoval, hlavně arabské země. Je to pedagog a umí zajímavě vyprávět. Téma jeho povídání: Blízký východ a jeho současné situace. Promítneme si obrázky z jeho cest, bude řeč o islámu, o životě tamních lidí. Téma dnes opravdu aktuální.

Na úterý dne 23. května 2006 jsme připravili zahraniční zájezd na Slovensko, cíl Bratislava, ta není od nás daleko. Naposledy jsme tam byli před pěti lety, a tak si to rádi zopakujeme. Pohled na majestátně plynoucí Dunaj je vždycky krásný. Ale kromě toho navštívíme Bratislavský hrad, národní slovenský památník Slavín a neodpusťme si turistickou pochoutku, výstup na Děvín, abychom se odtud pokochali pohledem na soutok Dunaje a Moravy. Otestujeme se, kdo ještě nahoru na Děvín vyleze. V Bratislavě si uděláme čas na individuální prohlídku města a na občerstvení.

Cena - 100,- Kč, odjezd v 6 hodin od České spořitelny, přihlášky jako obvykle u Drahy Tikovské, hlavně na Seniorských klubech.

Třetí akcí v květnu bude celodenní výlet na kolech, poslední sobotu dne 27. května 2006, sraz v 9 hodin u fotbalového stadionu. Cíl: „Mohelnská step, na jaře rozkvetlá“. Takovou jsme ji ještě neviděli. Je to trochu dál, ale nemůžeme si tento hezký výlet odpustit. Do Mohelna se přesuneme tou nejkratší cestou. Co nejvíce času si užijeme na Mohelnské stepi a jejím krásném okolí. Známe tam místního průvodce, který rád a poutavě o své obci a o stepi povídá. Záměrně neuvádíme, jakou trasou se budeme vracet domů. Tou samou cestou to určitě nebude. Podle situace zvolíme zajímavou, s premiérovými úseky.

Každý měsíce se aktiv Seniorklubu schází, aby se poradil a naplánoval další akce.

FOTO: ARCHIV SENIORKLUBU

Co připravujeme na měsíc červen:

- sobota dne 3. června 2006, návštěva Horáckého divadla v Jihlavě
- středa dne 21. června 2006, Seniorklub s očařem
- sobota dne 24. června 2006, celodenní výlet na kolech k Helenčině a Ríšově studánce

Aktiv Seniorklubu

TROCHA (NEOBLÍBENÝCH) LETOPOČTŮ Z DĚJIN NAŠEHO MĚSTA

Příznem si, že se málokdo rád a lehce učil v dějepisu letopočty. Tentokrát je čtenářům nabízím ne proto, aby si je museli zapamatovat, ale abychom se trochu přiblížili historii Velké Bíteše.

Opět sahám po Dějinách Jana Tiraye a po knihách o historii světa – to proto, abychom si mohli porovnat události u nás s těmi světovými:

- 799 – První zmínka o Bíteši hovoří o jejím vyplnění knížetem Křesomyslem v dobách válek Čechů s Moravany (Podle nedoložených zápisů starých kronikářů.)
- *Karel Veliký, král Francké říše, je rok nato korunován římským císařem, počátek Svaté říše římské*
- 960 – Osada opět vyplněna, tentokrát v bojích Boleslava I. s Uhry, kteří „... nedávno před tím Říši Velkomoravskou byli ztroskotali a opanovali...“ (Ani tento záznam není doložený historiky.)
- *Štítští Fátimovci zakládají město Káhiru, Měšek I. zakládá Polský stát.*

- 1240 - Uvádějí listiny už nepopíratelné svědectví o Bíteši jako o velké osadě, která má svůj kostel a faru
 - *Alexandr Něvský porazil na Něvě Švédy.*
 - *Do Uher a Polska upadli mongolští nájezdníci, vypleněn i Kyjev.*
- 1296 - pravděpodobné založení bitešského kláštera, patřícího řádu Německých rytířů
 - *Vrcholí moc mongolského vládce Tamerlána, jeho říše sahá od Bagdádu po Dillí*
- 1302 - Bíteš obležena a vypleněna za války krále Václava II. s Albrechtem Rakouským
- 1326 - Dvůr (Kurie, dnešní ZUŠ) s polnostmi (Královky) připadly z majetku krále Jana Lucemburského obci
 - *Renesance v Itálii, (Petrarka, Giotto, Dante)*
- 1400 - Vojsko markraběte Prokopa, k němuž patřili i loupeživí rytíři, bojovalo s vojskem Lacka z Kravař, (Panská jednota). Prokopovo vojsko překonalo hradby, vyplenilo a spálilo část města, mnoho obyvatel zahynulo. Proto podpořili Bítešané i Velkomezeříčtí Lacka z Kravař v boji o jeho panství na Náměšti.
 - *Zemřel Chaucer, první velký anglický básník*
- 1408 - Lacek z Kravař z vděčnosti za vojenskou pomoc udělil Velké Bíteši plné městské právo a vymohl jeho potvrzení od markraběte moravského Jošta i českého krále Václava IV.** Postoupil také právo odúmrti, které znamenalo, že majetek zemřelých bez dědiců, který propadal původně panovníku, nyní zůstal obci
 - *U Grunvaldu poráží Polsko Řád německých rytířů, Číňané se začínají plavit po Indickém oceánu*
- 1419 - 1435
 - v dobách husitských válek bylo město poničeno, v roce 1428 např. vojsky táboritů, jejich nenávisť se soustředila na německou část obyvatelstva, která byla katolické víry
 - *Portugalci začínají námořní výpravy podél západního pobřeží Afriky, 1428 - Johanka z Arku*
- 1468 - město vydrancováno uherskými vojsky v době války Jiřího z Poděbrad s Matyášem Korvínem
 - *Umírá vynálezce knihtisku Johann Gutenberg*
- 1546 - Prvním bitešským primátorem, voleným na celý rok, se stal Jan Buchta
 - *Zemřel Martin Luther, německý teolog, původce protestantské reformace*
- 1564 - Oldřich z Lomnice znovu potvrzuje Velké Bíteši městská práva
 - *Zemřel Michelangelo Buonarroti*
 - *1559 byl do Evropy poprvé dovezen tabák, v roce 1565 z Jižní Ameriky brambory. V témže roce se narodil Wiliam Shakespeare*
- 1620 - Bíteš vydrancována Kozáky, kteří se vraceli z bitvy na Bílé hoře
 - *Do Ameriky připlouvají první vystěhovalci z Anglie na lodi Mayflower, v Amsterdamu vzniká první týdeník v Evropě*

- 1643 - Bíteš ustanovena za „ stálé zimní ležení císařského vojska“.To bylo jen o něco málo zlé než drancování: obyvatelé museli vojáky ubytovat, stravovat, a navíc snášet jejich hrubé „vojenské“chování
 - *Ve Francii nastoupil vládu Ludvík XIV., „Kráľ slunce“, zakladatel Versailles*
- 1756 - Vypukla sedmiletá válka se špatnými důsledky pro město
 - *Jedna dobrá zpráva – ve Vídni se narodil W. A. Mozart*
- 1793 - Bítešským rektorem se stává Vincenc Tiray, otec Jana
 - *V době revoluce ve Francii sít král Ludvík XVI*
- 1814 - Rektorem v Bíteši Jan Tiray, autor Dějin města Velké Byteše
 - *Anglický průkopník železnic, George Stephenson, uvádí do provozu funkční lokomotivu, rok na to (1815) Napoleon poražen u Waterloo*
- 1866 - Na město těžce doléhá válka prusko – rakouská, propuká epidemie moru, kterému podléhají vojáci i místní obyvatelé (Pieta Na Prajzích)
 - *Německý inženýr Siemens vytvořil elektrické dynamo, položen první transatlantický podmořský telefonní kabel, před rokem spáchán atentát na prezidenta Spojených států amerických, Abrahama Lincolna (1865)*
- 1896 - Byl zřízen „Hospodářský spolek okresu Velko – Bytešského“
 - *Zemřel vynálezce dynamitu Alfred Nobel, v kanadském Klondike v teritoriu Yucon začíná „zlatá horečka“, Marconi sestavuje první radiopřijímač, před rokem objevil v Německu Roentgen paprsky X*

Takže alespoň ta poslední fakta znějí trochu optimisticky.

Jak jsem vás v minulém Zpravodaji varovala, nebylo to povzbudivé čtení. Tím víc si važno našich předků a jejich houževnatosti začínat vždycky znovu.

Zora Krupičková

Pečet města.

MY CIZINOU JSME BLOUDILI

AMERIKA A MLÁDEŽ

Vyprávění prof. Jiřího Stallera, našeho krajana žijícího dlouhá léta v zámorí - část sedmá: Novináři nejen v Americe, ale i za „velkou vodou“, píší o mladých lidech, kteří holdují alkoholu, kouří, studují bez zájmu, souloží, znásilňují, berou drogy a vystavují se nejružnějším závislostem, nejvíce ze všeho však postrádají jakoukoli dobrovolnou disciplínu. Někdy do školy přinesou i zbraně a z neznámých důvodů začnou vraždit své spolužáky a učitele. To vše je nepochybně pravda. Málokdo se ale zajímá o obyčejné, běžné, mladé Američany. Žena i já s nimi máme obojí zkušenosti.

Naše první dcera, Karen Maria, se narodila jedenáct měsíců po sňatku a naši známí dlouho pokyvovali hlavami, protože naše rozhodnutí vzít se, bylo náhlé. Oba jsme na universitě pracovali ve stejné budově a jednou v pátek jsem se v pět hodin zastavil pro ženu v její kanceláři. Řekla mi: „*I think I am going to have a baby tonight*“ (myslím, že dnes večer budu rodit). Začal jsem panikařit: „*I shall take you right away to the hospital*“ (vezmu Tě ihned do nemocnice). Toho dne bylo čtyřiatdvacátého prosince. Žena mou nabídku odmítla: „*Nonsense, I want to see the Christmas presents first*“ (nesmysl, nejdříve chci vidět vánoční dárky). Do nemocnice jsem ji odvezl až kolem půlnoci a lékař mne uklidňoval: „*No hurry, go home, we shall call you*“ (žádný spěch, běžte domů, my vás zavoláme). Ve dvě hodiny ráno zvoní telefon. Nemocnice: „*Your wife is fine and you have a little girl*“ (vaše žena je v pořádku a máte holčičku). Nastartoval jsem auto a během půl hodiny jsem vstupoval do velké potmělé místnosti. Leželo tam osm nových maminek. Ve tmě jsem našel ženu a její první slova byla: „*Give me your hand*“ (podej mi ruku). Pohladila se jí od hlavy až ke kolenům a řekla: „*It is all gone*“ (je to všechno pryč).

Karen Maria ve své univerzitní pracovně v Michiganu (2004).

FOTO: ARCHIV RODINY

Helen Jean (sedící uprostřed) se svými autistickými žáky a kolegou, Ithaca 2001.

FOTO: ARCHIV RODINY

Všechno nebylo pryč. Ta holčička vystudovala bakalářský stupeň, tři roky pobyla v praktickém životě a vrátila se na univerzitu získat doktorát z práva. Po ukončení studia neodešla do velké firmy, kde by mohla vydělávat desítky a desítky tisíc dolarů. Namísto toho se z ní stala „advokátka chudých“. Na policejních stanicích a u soudů bránila nedospělé chlapce a dívky z ciziny, kteří nelegálně překročili hranice a pracovali za mizernou mzdu – mzdu hluboko pod minimem nařízeným státem. Bránila též nezletilé, kteří utekli od rodin a živořili na ulicích, na nádražích, na autobusových stanicích nebo v podzemí v metru. Živořili, živili se drobnými krádežemi, žebráním a prostitucí.

Když jsem se jí jednou ptal, proč to dělá, odpověděla velmi krátce: „*I had beautiful, careless young years. I am paying back to society what I have taken*“ (měla jsem krásné a bezstarostné mládí. Splácím společnosti to, co jsem si vzala). Po několika letech vešla do mé kanceláře. „*Dad, I want to go back to school. Lawyers are willing to help the oppressed but do not know how. Social workers are dreamers who do not know what is possible*“ (tati, chtěla bych nazpět do školy. Právníci chtějí pomáhat těm, komu se ubližuje, nevědí ale jak. Sociální pracovníci jsou blouznivci, kteří nevědí, co je možné). O čtyři roky později získala na Fakultě sociální práce Columbia University doktorát s vyznamenáním. Dnes je profesorkou a přednáší na University of Michigan, prvotřídní univerzitě jejího oboru. A tak naši první dceři opakují středověkou moudrost: „*Doktor duplex asinus triplex*“ (dvojnásobný doktor, trojnásobný osel). Říkat bych jí to však asi neměl, sám mám také dva doktoráty. Žije sama, krásná žena, pokaňkaná inkoustem, se stohy knih a dvěma psy. Toho prvního našla – vyhublého na kost – v parku, kde se z hladu pokoušel chytat kobyly. Druhého si odvedla od rasa a jak

mi řekla: „*Off the death row*“ (z cely smrti). Bylo to ještě štěně, avšak netrénované a neukázněné. Tři rodiny před Karen si ho vzaly a vrátily. Skončil u rasy, kterému nezbyvalo, než... Jsem své nejstarší dceři vděčný. Seznámila mne se světem, o kterém jsem nevěděl, že existuje.

Druhé dceři, Helen Jean, také děkuji, že mi otevřela jiný svět. Je to svět dětí, trpících autismem (dětí, kterým chybí vědomí sebe sama, většinou nedokáží rozlišit předměty od živých tvorů, lidí, rodičů, nejsou schopny navazovat žádné kontakty a jsou často postižené i tělesně), o kterém jsem nevěděl vůbec nic. Po ukončení bakalářského studia se zapsala na magisterské studium pro učitele autistických dětí. Později studovala ještě magisterský stupeň organizačních prací ve stejném oboru. Je rozvedená a její bývalý manžel rodinu vůbec nepodporuje. Těch „*Single Mother Households*“ (rozvedené osamělé matky s dětmi) je tady opravdu mnoho. Myslím, že v republice tomu nebude jinak. Její život je obtížný a už se to asi moc nezmění. Jen rodiče vědí, jak to bolí, když ji navštívíme.

Naše třetí dcera, Jane Elizabeth, byla úspěšnou studentkou třetího ročníku bakalářského stupně. Před Štědrým dnem 1985 nám napsala krátký dopis s větou: „*You are completely useless*“ (jste úplně k ničemu). Bouchla za sebou dveřmi a nepromluvila s námi více než deset let, i když jsme žili ve stejném městě. Pak jednoho nedělního odpoledne, když jsem si pročítal New York Times, zazvonil zvonek. Před dveřmi stála naše Janička: „*Hi dad*“ (ahoj tati), jako kdybychom se naposled viděli předchozího dne. Dnes už je tomu téměř deset let, co je z ní opět až úzkostlivě starostlivá a milující dcera. Žena ani já jsme se jí nikdy na nic neptali. Od známých jsme se dozvě-

Jiří Staller s nejmladší dcerou Jane Elisabeth, v její počítačové firmě, Ithaca 2004.

FOTO: ARCHIV RODINY

Paul George se radí s mámou, jak vařit a starat se o děti.

FOTO: ARCHIV RODINY

děti, že ve svém upřímném úsilí pochopit smysl života, se přidala k jakési potměšilé sektě. Ta trvala na tom, že nutnou podmínkou k nalezení pravdy je naprosté odloučení od rodiny a od minulého života. Já ani žena jsme žádné dodatečné vysvětlování nepotřebovali. Byli jsme šťastni, že se nám vrátila. Studium už nedokončila. S jedním známým ze sekty založila malou počítačovou firmu. Začali před pár lety za vypůjčené peníze a pracují asi deset hodin denně. Dnes jejich roční obrat obnáší kolem tří čtvrtin milionu dolarů.

Jako poslední se nám narodil Pavel. Dnes chlap jako hora, hrával za školu po tři roky hokej. V posledním roce jeho škola vyhrála celostátní mistrovství, což se podařilo vůbec poprvé v její historii. Bakalářský stupeň dokončil v době Sametové revoluce. Tak jsem ho poslal do Prahy, aby vyučoval angličtinu a sám se učil česky. Samozřejmě, jako všichni rodiče, jsem měl postranní úmysly. Doufal jsem, že si najde české děvče. Jenže kluk, blbec, se namísto toho seznámil s americkou studentkou, která pracovala pro Nadaci Olgy Havlové. Dnes už spolu mají tři děti. Péči o ně nechtěli přenechat třetí osobě, a tak se kluk vzdal dobrého pracovního místa v Berlitzově jazykové škole a o děti pečuje sám. Jeho žena je úspěšnou právníčkou a vydělává dost pro celou rodinu. Občas se stává, že večer u nás zazvoní telefon a ze sluchátka je slyšet: „*Mother, how do you make...?*“ (Mami, jak se dělá.....?). Že jeden z rodičů tráví doma dvacet čtyři hodin denně, se brzy projevilo. Když bylo mé vnučce něco přes dva roky a já k nim přijel po mnoha týdnech na návštěvu, zvedlo dítě hlavu od hraček a proneslo: „*Děda*“. Když se jí ukáže fotografie Hradčan, říká: „*Praha*“.

(pokračování příště)

VELKÁ VODA V BÍTEŠI

FOTOFEJETON

Koncem března a počátkem dubna převládají ve zprávách v tisku i televizi informace o povodních. Pohled z balkonu na louky pod lesem mě ujistil, že bych se měla jít podívat, jak je to s velkou vodou ve Velké Bíteši. Vzala jsem fotoaparát a gumáky a vyrazila. Nejprve k loukám v Chobůtkách.

Foto 1. Daleko jsem se nedostala. Můstky přes potok zmizely pod vodou, jejich umístění se dalo jen tušit.

Foto 2. Pohled západním směrem vystřídal pohled na východ. Pod Horním (Smutnovým) mlýnem se rozkládá romantické jezero. (*Aspoň mně to tak připadá, nevím, co říkají majitelé louky.*)

Foto 3. Tohle je pohled k západu od čističky, směrem k louce pod Smutnovými. Někde tady je ukrytý původní potok.

Foto 4. Domy ulice Pod Spravedlností trochu připomínají pohled na jihočeskou vesnici nad rybníkem. Jen ty barokní štíty chalup chybějí.

Foto 5. Od „meziríčského“ mostu už jsem mohla sledovat průtok potoka suchou nohou (téměř). Pochopitelně, stavu vody na „bítešských tocích“ vůbec nelitujeme, naopak. Litujeme ale všechny, kteří už po několikáté v posledních letech zoufale bojují s opravdovou velkou vodou.

Foto 6. Ze solidarity s nimi jsem zařadila i tento snímek bítešského Masarykova náměstí. Nelekejte se, byl pořízen na 1. Apríla.

Zora Krupičková

1.

FOTO: ZORA KRUPIČKOVÁ

2.

FOTO: ZORA KRUPIČKOVÁ

3.

FOTO: ZORA KRUPIČKOVÁ

4.

FOTO: ZORA KRUPIČKOVÁ

5.

FOTO: ZORA KRUPÍČKOVÁ

6.

FOTO: ZORA KRUPÍČKOVÁ

ČAJ – KÁVA

Nový obchůdek s příjemnou obsluhou.

FOTO: ZORA KRUPIČKOVÁ

V domě číslo 3 na Masarykově náměstí vystřídal obchůdek s tímto vývěsním štítem prodejnu zdravé výživy. Některé produkty jsou podobné či stejné, ale specializuje se především na kávu a čaj.

Vůně kávy a čaje jsou uschovány pod pokličkami stovek skleněných dóz. Když vám prodavačka paní Irena Jochová nabídne, abyste si přivoněli, neváhejte.

U prvního pultu stojí šiky dóz s kávami. Píšu o nich vědomě v množném čísle, protože kromě pravé brazilské jsou tady kávy s nejrůznějšími aroma – vanilková, karamelová, irský krém... Když si vyberete, prodavačka vám ji čerstvě umele a ta vůně při tom se nedá popsat.

Na dalších dvou pultech najdete čaje. Ovocné, které můžete nejen vypít, ale i sníst, další s příměsí léčivých bylin, maté, zvědavost vzbuzuje složení „svátečního čaje“ nebo přímo „hříšný tanec“. V tom množství je těžké si vybrat, ale ochotná prodavačka dokáže poradit čaj na různé duhy i neduhy.

Spočítala jsem, že kdybych měla denně ochutnat od každého druhu čaje, trvalo by mi to asi tři čtvrtiny roku. Zatím jsem pila jen „dobrý rok“. Obsahuje jablka, mrkev, červenou řepu, rozinky, vanilku, jahody a plátky slunečnicových květů. Ani milovníci čajové „klasiky“ nebudou zklamáni.

Za logem „OXALIS“ je skryta firma ze Slušovic. – To pro vaši informaci.

Paní Irena je také autorkou vystavené keramiky, další patří její přítelkyni a do třetice zde najdete keramiku ivančického výtvarníka, tvořenou speciální technikou.

Na požádání vám zde udělají i dárkový balíček dle vašeho výběru. A především – můžete prohlížet, číst si lístečky s návody a obsahy dóz, čichat – a nakonec určitě neodjedete s prázdnou.

Zora Krupičková

MÁJOVÁ PÁRTY VE VELKÉ BÍTEŠI

Pension – Restaurace U Raušů bude slavit a vy jste zváni. V roce 2006 je tomu 75 let, kdy hostinec U Raušů dostal certifikát a živnostenský list s tímto jménem. Za tu dobu prošel hostinec několika zásadními změnami, byl rozšiřován, naposledy počátkem devadesátých let, kdy byl přebudován na Pension U Raušů. Letos se dál vyvíjí, byla dokončena kompletní modernizace ubytovací části včetně zabudování hotelového výtahu a podnik má zažádáno o zařazení do kategorie „hotel“ se třemi hvězdičkami.

Oslavy proběhnou v sobotu dne 20. května ve Velké Bíteši na náměstí od 16 hodin.

Vystoupení a koncerty skupin se budou pro vás konat bez vstupného, pod velkým pártý-stanem a v případě velmi špatného počasí je připravena „mokrá“ varianta v kulturním domě. Koho mimo jiné uvidíte a uslyšíte – Jožku Šmukaře, soubor Bítešan, Jakuba Smolíka se skupinou, Romana Horkého s Kamelotem, Maxim Turbulenc, Petra Bende, Helenu Zetovou, Petra Muka, Danielu Šinkorovou, Boney M revival, Leška Semelku, skupinu Turbo a další.

U příležitosti oslav bude také rozšířen Bítešský chodník slávy o další hvězdy. Komu budou věnovány? Přijďte se podívat, kdo je bude křtít.

Dr. Jan Koten

Pohled na interiér zmodernizovaného hotelového pokoje.

FOTO: ARCHIV RESTAURACE U RAUŠŮ

VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA VE VELKÉ BÍTEŠI

V pátek dne 24. března 2006 jsme ve Velké Bíteši opět po delší době přivítali výpravu z partnerské Kolpingovy rodiny z bavorského města Schrobenhausen, se kterou se přátelíme již 7 let. Kolpingovo dílo bylo založeno roku 1849 katolickým knězem Adolfem Kolpingem jako svaz pro svobodné tovaryše. Nyní působí ve více než 50 zemích světa a pomáhá svým členům rozvíjet a využívat jejich nejrůznější schopnosti. KR Velká Bíteš se zaměřuje především na pořádání sportovních a kulturních akcí pro děti a mládež, jako jsou například setkání dětí a mládeže na faře, organizace táboráků, sportovních klání, výletů a táborů, podpora kulturních vystoupení a další.

Naši přátelé přijeli okolo 20. hodiny a hned po příjezdu, aby se mohli zabydlet a trochu si po náročné cestě odpočinout, se rozešli do rodin, které jim na víkend poskytly ubytování a stravu. Poté jsme se všichni shledali v místním kulturním domě, kde bylo přichystané malé pohoštění.

Protože se návštěvy účastnilo mnoho nových tváří, převážně těch mladších, byl po oficiálním uvítání a předání darů první společný večer zahájen seznamovací hrou, kdy jsme se rozdělili do dvojic a každý jsme se snažili dozvědět o tom druhém co nejvíce, abychom ho potom mohli představit také všem ostatním. Pravda, někdy byly maličko problémy s dorozuměním kvůli nedostatečným znalostem cizího jazyka, avšak nakonec to vždy přeci jen šlo. Po hře následovala prezentace a dvojjazyčný komentář fotek z akcí pořádaných KR Velká Bíteš a Schrobenhausen. To už bylo po půlnoci a většina z nás už byla unavená. Starší mládež měla ale elánu pořádek dost, a tak v oslavách setkání pokračovala na místní diskotéce. O to pak bylo horší vstávání, vždyť nás v sobotu čekal náročný výlet do Moravského krasu.

O půl deváté jsme se v plné parádě (i když o některých mládežnících se to říct zcela nedalo) šli před kostelem, kde už na nás čekal autobus Student Agency, který nás odvezl na prohlídku Sloupsko-šošůvských jeskyní. Ta se nám i našim německým přátelům velice líbila. To už se i mládež stihla probrat, a tak jsme se mohli všichni vrhnout na výborný oběd v tamější restauraci, abychom nabrali síly na další program, který následoval – poutní kostel ve Sloupu, propast Macocha, kde si hlavně ti mladší z nás zkoušeli síly, jestli dokáží přehodit celou propast sněhovou koulí. A nakonec jsme ještě navštívili klášter Porta Coeli v Předklášteří. Po příjezdu do Velké Bíteše jsme měli asi hodinu na to, abychom si odpočinuli, protože v 18.h už byla na programu pálenice. Tam nás ochotný pan Vlček seznámil s výrobním postupem a chybět nemohla ani malá ochutnávka.

Druhý a zároveň poslední společný večer jsme strávili v restauraci U Vrány. Pochutnali jsme si na vynikající večeři, k poslechu (a později i k tanci) nám hrála skupina Honzy Bryma, Martina Šmídka a Jirky Kratochvíly, se kterou si zazpívala i Míša Macounová. Společně nám večer příjemně utíkal, dospěli si povídali, i mladší našli i přes jazykové bariéry společnou řeč.

V neděli ráno na nás čekalo velice milé přivítání na radnici. Místostarosta A. Koukola ze svého pohledu představil německým členům Kolpingovy rodiny Velkou Bíteš a popřál oběma Kolpingovým rodinám, aby jejich spolupráce dále pokračovala. Po slavnostním přípitku a krátkém neformálním setkání směřovaly naše kroky do bítešského kostela, kde jsme se společně účastnili mše svaté, po které nemohla chybět prohlídka kostela a slavných zvonů.

Na faře pak na naše hosty čekal výborný oběd - guláš věnovaný Řeznictvím a uzenářstvím pana Slámy, při kterém už se sprádaly společné plány do budoucna. Po jídle nám zbývala poslední společná hodinka, kterou mladší účastníci zaplnili kartami a hrou „plácaná“, kterou si, zdá se, velmi oblíbily německé i české děti. Nebo že by to bylo proto, že se u toho nemuselo příliš mluvit, tzn. snažit se dorozumět v cizím jazyce? Každopádně je tato hra sblížila a o to těžší bylo potom loučení, které následovalo.

Zbývala totiž jen poslední hromadná fotka před kostelem - a už jsme museli jít naše přátele vyprovodit na náměstí. Zde začalo podávání rukou, objímání, loučení. Na závěr jsme našim přátelům popřáli šťastnou cestu domů, udělali pár mexických vln, zamávali a začali se těšit na další setkání s nimi, které nás čeká 22. září, kdy jsme pozvaní ve větším počtu do Schrobenhausenu na 150. výročí KR Schrobenhausen.

Všichni, kdo by si rádi prohlédli více fotografií z celé akce, tak mohou učinit na adrese www.krvelkabites.kolping.cz.

Lenka Macounová

Společné foto před kostelem v Bíteši.

FOTO: ARCHIV KR

BÍTEŠSKÁ SAUNA

V dnešní uspěchané době nabývá stále více na důležitosti snaha relaxovat a poskytnout tělu i duši fyzickou a psychickou úlevu. Jednou z účinných metod je i saunování. Cizí, ale uklidňující slovo sauna pochází z finského jazyka. Označuje formu koupele, která je už po staletí velmi rozšířena ve Finsku - všude na březích nespočítatelných jezer, řek, na březích zálivu Baltického moře stojí malé domečky (potírny), kterým se říká tímto slovem: SAUNA.

Pocení a teplo měly odedávna základní kořeny v magii. Archeologické nálezy potvrzují, že sauny znali již v mladší době kamenné. Nejnovější etnografické výzkumy udávají původ sauny několik tisíc let zpět do oblasti, kde žili finští předkové před tím, než se usadili na svém dnešním území. S sebou si vzali svůj speciální způsob koupání, který je chránil po staletí.

I když se sauna od těch časů změnila, to základní zůstalo stejné: posvátnost sauny. Mnoho zákazů a pravidel nařizovalo chování v sauně. Existuje finské přísloví, že každý se musí chovat v sauně jako v kostele.

Sauna v našem současném pojmání je dřevěná kabina, ve které se vytváří ta neopakovatelná zvláštnost tohoto druhu koupele. Princip spočívá v tom, že na dřevě se člověk nepopálí. Proto je akceptováno jeho použití i při neobyčejně vysokých teplotách 60 až 100 °C, které jsou pro saunu tak typické. Přítom vzduch musí být dostatečně suchý, aby se mohl pot, který se bohatě vytváří na těle při vysoké teplotě, dobře a rychle odpařit. Toto odpaření chladí a tak zabraňuje, aby se pokožka příliš nerozehřála.

Na prohřátí těla navazuje druhá část saunovacího cyklu: regulované vědomé ochlazení. Sauna je tedy střídavá koupel - prohřátí v horkém suchém teple saunové kabiny a ochlazení. Osvěžující část ochlazení je za předpokladu postupného otužování těla neméně důležitá jako upokojující a uvolňující teplo.

Fáze saunovacího cyklu a postup saunování:

fáze	činnost	časové limity
1. fáze - přípravná důkladná očista kůže je podmínkou k zahájení saunování	úplné vysvěcení umytí mýdlem, osprchování důkladné osušení	dospělí do 5 minut děti do 2 minut
2. fáze - prohřátí Poloha vleže při prohřívání je účelná a vede ke stejnoměrnému prohřátí. V posledních minutách prohřívání napomůže změna polohy do sedu k vyrovnání reakce krevního oběhu. Na vrcholu prohřívání napomůže masáž kůže k intenzivnímu prokrvení	pobyt v horkém vzduchu	dospělí 8 - 12 minut děti do 3 let 3 - 6 minut do 6 let 6 - 8 minut starší 8 - 10 minut
3. fáze - ochlazení Každý si zvolí variantu, která mu nejlépe vyhovuje.	výběr dle volby: - pod sprchou - koupelí v bazénu, a to vždy po důkladném osprchování. - ochlazení posezením na lavici	dospělí do 20 minut děti do 5 minut
4. fáze závěrečná	a) odpočinek b) pohybová aktivita - podle klimatu a subjektivních pocitů (např. krátká intenzivní procházka)	dospělí do 20 minut děti do 10 minut

Podle počtu opakování 2. a 3. fáze může mít celé saunování různé výsledné účinky:

1x = iritační (dráždivé)	
2x = tonizující (povzbudivé)	
3x = relaxační (uvolňující)	optimální
4x = inhibiční (útlumové)	méně vhodné
5x = exhaustivní (únavové)	nevhodné
6x = a vícekrát -případně nepřerušovaný pohyb v horku delší 20 minut	rizikové jednání (nejedná se již o saunování, hrozí poškození zdraví)

Optimální trvání kompletního saunovacího cyklu se pohybuje v rozmezí 1,5 – 2 hodin.

Všeobecně má saunování velmi prospěšné působení na tělesné orgány, systém krevního oběhu a hospodaření těla s vodou. Dochází k silnému okysličení těla a tvorbě protilátek, pocením jsou z těla odváděny škodlivé látky. Zvyšuje se odplavování odpadových látek i připravenost organismu bránit se proti infekcím. Lidské tělo získává větší odolnost, která je předpokladem růstu obranných schopností organismu, zlepšují se nervově - cévní reflexy, upevňují se kožní a slizniční cévy.

Relaxační místnost sauny.

FOTO: ARCHIV TJ SPARTAK V. BÍTEŠ

Blahodárné účinky saunování:

- zlepšuje prokrvení tkání
- zklidňuje činnost srdce
- zvyšuje vylučování odpadních látek z organismu
- prohlubuje a uvolňuje dýchání
- zlepšuje termoregulační mechanismy

- pomáhá ničit choroboplodné bakterie a viry a tím zvyšuje odolnost např. proti virózám a nachlazení
- uklidňuje a tlumí přešlé rozrušení, tísnivé pocity, nervozitu, nespavost. ..

Sauna však není vhodná pro všechny. Někomu je sauna doporučena (indikována), ale někomu je přímo zakázána (kontraindikována). Úplný seznam indikací a kontraindikací by vydal na dvě stránky. Nicméně, stručně řečeno, sauna je vhodná pro zdravé osoby, u nichž nebyly zjištěny známky nějakého závažného onemocnění (akutního nebo zhoršeného chronického). Pro příjemné saunování je důležitý momentální psychický stav a okamžitá tělesná dispozice. Nemocný by se měl před návštěvou sauny poradit se svým ošetřujícím lékařem. Některá onemocnění nepatří do sauny vůbec (akutní záněty, některé kožní projevy, kontraindikované gynekologické problémy a degenerativní onemocnění, apod.).

Saunování je nevhodné:

- po nadměrně vyčerpávající tělesné nebo duševní námaze
- po vydatném jídle nebo nalačno
- při virózách nebo zánětlivých onemocněních
- u žen během menstruace nebo těhotných

Následující řádky zklamou určitě ty, kteří si myslí, že saunováním zhubnou. Nejdříve si je třeba uvědomit, že sauna není odtučňovací kúra. Pravda je, že se při saunování během půl hodiny ztratí 500 g vody, pravda je i to, že saunování pomůže k lepšímu rozložení vody v organismu, což snižuje např. otoky u lidí s nadváhou, když mizí voda z tukových tkání. Nahromaděné tukové zásoby však nezmizí a vodu po saunové lázni rychle doplníme.

I když tedy nezhubnete, rozhodně oceníte zmíněné blahodárné účinky, které sauna má. Při každé návštěvě je však třeba respektovat všechny zásady saunování a zvolit vhodný individuální saunovací cyklus.

Také bítešská sauna umožňuje realizaci všech popsaných fází. Všechny fáze cyklu jsou pochopitelně placené. Abychom lépe vyhověli různým požadavkům návštěvníků, zvo-

V minulých letech byla využívána sauna i dětmi z MŠ.
FOTO: ARCHIV TJ SPARTAK V. BÍTEŠ

lili jsme odstupňování ceny po půlhodinách. Pokud má někdo zájem v našem zařízení setrvat po odpočinku o něco déle a nechce platit za další čas v odpočívárně, může (v rámci provozní doby sauny) ještě posedět u stolečků v přední části sauny.

Znovu podotýkáme, že doba strávená v odpočívárně je nedílnou součástí saunovacího cyklu, čili placenou službou. Není možné se vracet do minulosti, kdy odpočívárnu někteří návštěvníci využívali po celou provozní dobu jako bezplatný diskusní klub s konzumací vlastních pochutin a nápojů. Kdo tento prostor využíval ke skutečné relaxaci, nenacházel potřebný klid a často ani místo.

V letošním roce si připomínáme již 30. výročí zahájení činnosti sauny ve Velké Bíteši – slavnostně otevřena byla dne 8. dubna 1976. Těší nás, že po celou dobu (kromě pravidelné letní odstávky) se saunování těší přízni občanů širokého okolí. Jejich přízeň bychom si chtěli udržet, snažíme se tedy hledat další možnosti, kterými bychom věrné návštěvníky zvýhodnili. Připravujeme pro ně permanentky, jejichž cena bude oproti jednotlivému vstupnému zvýhodněna. Tato sezóna se již sice pomalu chýlí ke konci, ale na podzim bude zahájena sezóna další. Doufáme, že i přes složitou ekonomickou situaci, kdy neustále dochází ke zvyšování cen vody, plynu a elektrické energie, se nám podaří i nadále provoz sauny zachovat.

Pokud saunu ještě neznáte, přijďte si její blahodárné účinky vyzkoušet na vlastní kůži – budete srdečně vítáni!

Ondřej Blaha,
předseda TJ Spartak Velká Bíteš

SEZÓNA 2005/2006 NA 64 POLÍCH

V posledních letech přibývá mnoho nových sportů a možností trávení volného času. Existují však i sportovní odvětví, která jsou, přes svou velkou tradici, tak trochu na okraji zájmu veřejnosti. Přesto nebo právě proto bych na tomto místě rád zmínil činnost šachového oddílu Spartak Velká Bíteš.

Šachy mají v našem městě mnohaletou tradici. Již v polovině minulého století byli bitešští šachisté postrachem soupeřů v širokém okolí. V současné době má náš klub 12 členů. V sezóně 2005/2006 jsme hráli Krajskou soutěž východ. Podařilo se nám umístít na třetím místě, za takovými soupeři jako je Velké Meziříčí a Třebíč – tzn. kluby s daleko širší členskou základnou a mnohonásobně vyšším rozpočtem. Je třeba říct, že tohoto pěkného umístění jsme dosáhli pouze zásluhou vlastních hráčů.

Plány na příští sezónu nejsou malé, nicméně ani nereálné. Chtěli bychom se pokusit o vítězství v Krajské soutěži východ a postoupit do Krajského přeboru. Kromě toho bychom, vzhledem k rostoucímu zájmu nových členů, rádi postavili i „B“ družstvo do nejnižší Regionální soutěže. Věříme, že právě tato soutěž je líhní nových talentovaných hráčů.

Závěrem bych rád pozval každého zájemce o královskou hru do našeho klubu. Scházíme se každou středu od 18:00 v klubovně pod saunou. Pokud máte zájem si zahrát šachy, přijďte mezi nás.

Horní řada zleva: Jíří Nehybka, Libor Kincl, Jaroslav Burian, Ladislav Vojtěch. Dolní řada zleva: Hana Vojtěchová, Marcela Grégrová. FOTO: OTMAR ŘÍHA

A ještě jedna pozvánka. Od května pořádáme tradiční přebor Velké Bíteše. Právo účasti má každý, kdo má o šachy zájem. Startovné nepožadujeme. Přihlášky nebo jakékoliv dotazy či náměty můžete směřovat na předsedu a organizačního pracovníka našeho klubu Hanu Vojtěchovou na email: Vojtechova.Hana@seznam.cz.

Ladislav Vojtěch

NAJDI SI PRÁCI NA VYSOČINĚ

V měsíci únoru byl pod záštitou úřadu práce v Jihlavě spuštěn nový projekt „Najdi si práci na Vysočině“, který je přímo zaměřen na region Vysočiny.

Hlavním cílem projektu, který je spolufinancován z fondů ESF, je zlepšení situace na trhu práce dle požadavků zaměstnavatelů, motivování cílových skupin osob tak, aby se zvýšila jejich zaměstnatelnost a zároveň i zaměstnanost. Bližší informace o projektu naleznete na stránkách www.prace-vysocina.cz.

Projekt NAJDI SI PRÁCI NA VYSOČINĚ je cíleně zaměřen na přímou pomoc nezaměstnaným osobám, osobám hledajícím práci nebo osobám ohroženým ztrátou zaměstnání. Hlavní podmínkou pro začlenění osoby do projektu je její trvalé bydliště

v kraji Vysočina. První uchazeči se mohou hlásit od 1. února tohoto roku a projektový cyklus bude ukončen 30. května 2008.

Úkolem realizátora projektu – společnosti bit cz – je oslovení alespoň 2000 osob, z nichž alespoň 1000 osob vstoupí do projektu a minimálně 230 klientů získá zaměstnání. Ing. Petr Švíka, ředitel regionální kanceláře bit cz v Jihlavě, vysvětluje záměry realizátora: „Společnost bit cz ve spolupráci s úřadem práce v Jihlavě zmapovala situaci na trhu práce a požadavky zaměstnavatelů v kraji Vysočina a na základě know-how naší rakouské mateřské společnosti bit at se rozhodla využít již získaných zkušeností v motivaci a rekvalifikaci cílových skupin osob tak, aby se zvýšila jejich zaměstnatelnost a zároveň zaměstnanost. Navíc Evropský sociální fond aktivity tohoto typu podporuje, a bylo by rozhodně škoda nabízené šance nevyužít. Pro vlastní realizaci projektu byly zřízeny školicí střediska ve všech okresních městech regionu Vysočina, a to v Jihlavě, Třebíči, Havlíčkově Brodě, Pelhřimově a Žďáru nad Sázavou, kde budou jednotlivé aktivity projektu probíhat.“ – bližší info. na Informačním centru Velká Bíteš.

Každý účastník projektu bude mít možnost výběru z 33 možných kurzů, díky kterým si zvýší svoji kvalifikaci a tím i možnost získání nového zaměstnání. Kurzy jsou pro všechny účastníky zdarma, spolufinancovány Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. K problematice výběru kurzu doplňuje ředitel úřadu práce v Jihlavě, Ing. Jirí Hrdlička: „Za ideální situaci považujeme, když dodavatel služeb – společnost bit cz – bude vybírat kurzy pro účastníky ve spolupráci se zaměstnavateli. Tento náš požadavek má zásadní význam pro získávání důvěry zaměstnavatelů ve výstupy rekvalifikačních programů. Rekvalifikační kurzy budou poskytovány těm účastníkům programu, u nichž je předpoklad, že po skončení rekvalifikace nastoupí do zaměstnání a zároveň potřebují nové dovednosti, bez kterých se již na trhu práce neobejdou.“ Ing. Petr Švíka vše doplňuje: „Naše společnost zároveň zajistí vytvoření databáze zaměstnavatelů a zajistí informování zaměstnavatelů o programu formou pořádání seminářů či návštěv našich pracovníků u zaměstnavatelů. Předpokladem je podpora získávání pracovních nabídek od zaměstnavatelů a tyto získané informace předávat klientům programu.“

Profesní kurzy nejsou zdaleka jedinou možností pro zúčastněné. Mimo účasti v těchto kurzech mají účastníci tendru možnost získat odborné poradenství při získávání nového pracovního místa. Toto poradenství začíná vytipováním vhodné profese odbornou diagnostikou COMDI, která na základě analýzy uchazeče o zaměstnání zhodnotí jeho možnosti a schopnosti a zároveň vytipuje vhodný obor – pozici pro jeho zaměstnání. Zvolená pozice již bude v souladu s volnými pracovními místy v regionu.

Dalšími přínosy pro účastníky tendru jsou následující možnosti:

- bezplatný přístup k internetu ve všech regionálních školicích střediscích. Výpočetní techniku s přístupem na internet by účastníci tendru měli využívat k samostatnému hledání zaměstnání na internetu, zpracování žádostí o pracovní místo, životopisů a vyhledávání jiných informací spojených hledáním práce
- proplácení příspěvků na dopravu, které mohou být uhrazeny všem klientům, kteří se budou účastnit kurzů a kteří zároveň nemají trvalé bydliště v místě konání jednotlivých aktivit, a to ve výši 70 % nákladů, které klient vydá za cestovné

- proplácení nákladů na ubytování, které bude poskytováno klientům, kteří se budou účastnit kurzů, a to v případě, že kurz bude probíhat v místě příliš vzdáleném od trvalého bydliště klienta nebo v místě nevhodném pro dojíždění
- příspěvky na hlídání dětí předškolního věku ve výši 70% vynaložených nákladů na hlídání dětí předškolního věku v časovém rozsahu bezpodmínečně nutném pro účast na programu
- proplácení potvrzení o zdravotní způsobilosti v maximální výši 300 Kč.

kontaktní osoba:
Mgr. Martina Rychetská
DENDRIT Consulting
Tel: 567 301 011, mobil: 731 110 557
mrychetska@dendrit.cz

PSI A KOČKY CESTOVÁNÍ SE ZVÍŘATY DO ZAHRANIČÍ

Od října roku 2004 vstoupilo v platnost nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) pro cestování se psy, kočkami a fretkami. Co vše tedy musí náš čtyřnohý společník absolvovat před odjezdem do ciziny?

Pro cestování musí být pes či kočka (popř. fretka) vybavena mezinárodním pasem Evropské unie vydaným schváleným soukromým veterinárním lékařem. Každý pas má své specifické pořadové číslo a kód státu, odkud zvíře pochází (u nás CZ).

V mezinárodním pase musí být zaznamenána identifikace (totožnost) zvířete, kterému pas náleží; tzn. buď dobře čitelné tetování u zvířat zapsaných v plemenné knize (tzn. s průkazem původu) nebo označení mikročipem. Čipování provádí taktéž schválený soukromý veterinární lékař. Jedná se o vpravení mikročipu podkožně do oblasti šíje malým jehelným aplikátorem. Rozměr mikročipů odpovídá velikosti rýžového zrnka a představuje specifickou nezaměnitelnou identifikaci zvířete, tzn. číselný kód jednotlivce a také státu, kde je pes registrován. Číselný kód lze „přečíst“ pomocí speciálních čtecích zařízení, kterými disponují pracovníci celní správy, policie a také veterinární lékaři. Údaje o čipovaných zvířatech a jejich majitelích shromažďuje a sjednocuje Národní registr zvířat v Praze a Komora veterinárních lékařů v Brně. Nutno podotknout, že vedle „známek na obojek“, vydávaných městskými úřady, funguje čipování jako systém identifikace zaběhnutých a potulných psů. Kromě čitelné identifikace musí být zvíře očkováno proti vzteklině.

Některé státy nařizují ve své legislativě další podmínky pro cestování- např. - serologické vyšetření na vzteklinu (Švédsko, Irsko, Malta a Velká Británie); ošetření proti endo- a ektoparazitům apod. Doporučuji proto před každou cestou do zahraničí, zejména potom do nečlenských států Evropské unie, vyhledat podrobné informace o tamní legislativě a tím předejít případným problémům - www.svsr.cz.

(Bližší informace o systému národní registrace zvířat - www.narodniregistr.cz)

MVDr. Klára Dvořáková

TRENDY JARO – LÉTO 2006

Dlouhá zima je už konečně za námi a jaro je v plném proudu. Právě díky letošní zimě byla naše pleť mimořádně vyčerpaná a vysušená. Jistě jste jí už dopřály intenzivní kúru v salonu a možná zahájily jarní posilující péči také doma. Nebo máte za sebou ozdravnou čistící kúru celého těla spojenou s odbouráváním nadbytečných kilogramů. To naší pleti také výborně prospívá, a tak pokud je naše pleť již v dokonalé kondici a rovnováze, zbývá se zaměřit na její zkrášlování.

Na dubnovém BEATY DNU jsme představily nové trendy v líčení a oblékání pro letošní jarní a letní sezónu. Mnohé ženy a dívky toho hned využily k příjemné změně. Cílem je důraz na přírodní odstíny, citlivě zvolený make-up a variabilní střih vlasů, se kterým si poradí žena i při domácí péči. A to vše s přihlédnutím k praktické stránce dnešního uspěchaného životního stylu. K čemu je „super trendy účes“, který dokáže upravit jen kadeřník a make -up, který si můžete dopřát pouze při návštěvě kosmetického salonu? A jak na to, abychom byly „in“ a „trendy“ každý den.

Jako základ každého líčení je podklad. Měl by samozřejmě odpovídat vašemu typu pleti. Nejen barevně, ale i konzistencí. Můžeme zvolit krémový, tekutý či kompaktní. Korektním fluidem spolehlivě zakryjeme kruhy pod očima a drobné nedostatky, na závěr by neměl chybět transparentní pudr a zdravíčko.

Pokud patříte spíše k teplému barevnému typu, volte světlé svěží odstíny. Obočí zvýrazníme hnědým pudrem a jako podklad na horní víčko použijeme béžový prosvětlovač. Na pohyblivou část horního víčka nanese se z nových barev oranžový odstín, od vnějšího koutku oka ke středu použijeme zelený stín a jemně vystínujeme. Oči můžeme orámovat jemně hnědou kajalovou tužkou a nalíčíme řasy. Rty vytváříme konturovací tužkou v barvě rtěnky, kterou pak vyplníme celé rty. Můžeme použít lesk, který nanese se samostatně nebo přes rtěnku. Dáme přednost teplé růžové nebo jemně hnědé barvě. Pudrová růž v teplém hnědém tónu propůjčí vaší pleti opálený vzhled.

Pokud patříte ke studenému barevnému typu, inspiруйте se novými trendy, které jsou pro vás vhodné. Pudr na obočí použijeme hnědošedý. Horní víčko prosvětlíme světlým stínem až pod obočí a do vnějšího koutku aplikujeme stíny s fialkovým nádechem a jemně rozetřeme. Šedou či černou kajalovou tužkou zvýrazníme oční kontury a na řasy nanese se řasenku. Perfektní tvar rtů vytvoříme pomocí konturovací tužky v přírodním odstínu s fialovým nádechem a stejně tak volíme barvu rtěnky či lesku. Pudrovou růž volíme v růžovém odstínu, aby naše pleť zdravě zářila.

Jako novinku můžeme nabídnout balzám na rty s péstivými látkami a volumen efektem pro brilantní lesk, plnost a hebkost vašich rtů. Pro získání přirozeného vzhledu jej nanese se samostatně, pokud však chceme docílit intenzivní efekt, nanese se balzám přes naši oblíbenou rtěnku.

Přeji vám krásné a úsměvné jarní dny s novým make-upem.

Mgr. Anna Kopáčková

POLICIE INFORMUJE

O tom, jak je dobré mít domácího mazlíčka, se přesvědčili v blízké vesnici, když byli v noci vykradeni, i když se tou dobou celá rodina nacházela v domě. S tím souvisí i pořád dokola opakovaná problematika vykradených garáží. V neposlední řadě je třeba připomenout, že viditelně ponechané věci ve vozidlech, zejména pak cenné, vedou ke zvýšenému zájmu tyto věci z vozidel odcizit.

V poslední době dochází ve Velké Bíteši ke krádežím mobilních telefonů, kdy pachatelem těchto skutků by měla být jedna a táž osoba, která by za své jednání neměla uniknout zasloužené „odměně“.

O tom, jak by měl vypadat klidný večer nebo noc si už delší dobu zřejmě nechávají zdát v jedné bytovce ve Velké Bíteši. Snad si i prostřednictvím tohoto článku za nějakou dobu mohou nechat zdát klidné a nerušené sny.

Závěrem bych chtěl uvést, že sice ještě nenastaly nijak teplé dny, nicméně požívání alkoholu a následné řízení motorových vozidel se v poslední době stalo dosti rozšířeným „povyražením“ zejména místních spoluobčanů. Za toto jednání jim hrozí jak finanční postih, tak i zákaz řízení motorových vozidel, a to na dobu až dvou let.

por. Ing. David Dvořáček
policejní inspektor

XI. TŘEBÍČSKÉ SLAVNOSTI PIVA
Czech Beer Feast
Třebíčské slavnosti piva
26. a 27. 5. 2006
Třebíč, Karlovo náměstí
Největší lidová slavnost zlatavého moku na Moravě

Zveme Vás na 11. TŘEBÍČSKÉ SLAVNOSTI PIVA!

Dominantami vzniklého Pivního města budou podium na východní straně náměstí, hlavní tribuna na západní straně náměstí u radnice a mezi nimi umístěné centrální velkostany a haly jednotlivých pivovarů s ulicí pro promenádu. V krytých prostorách s výčepy bude již tradičně připraveno sezení pro několik tisíc návštěvníků.

Ochutnat můžete letos z rekordního počtu druhů piv od našich předních, regionálních, zahraničních, ale také mikro pivovarů. Nebude chybět ani pestrý výběr uzenářských a dalších specialit, nealko nápoje ZON Třebíč a další druhy občerstvení.

Pozor novinka! Pro ještě lepší zážitky ze Slavností bude dění na hlavní tribuně přenášeno na velkoplošné televizní stěně.

Připraven je bohatý kulturní, soutěžní a doprovodný program s celou řadou osobností. Tradiční zábavné atrakce v areálu, finále Miss foto Horáckých novin, sobotní kouzelná noc ohňostrojí, pivní soutěže a exhibice, módní show s předními českými modelkami a další programy.

Jednou z hlavních hvězd Slavností bude držitel 25ti světových rekordů v dřevě síle Čechoněmec **René Golem Richter**. Tento borec, který v Třebíči vystoupí na zpevněném pódiu poprvé, ohromuje diváky při svých vystoupeních neuvěřitelnými sílovými výkony. Některé jeho rekordy: Odnesení břemene o váze 750 kg, zvednutí 0,5 tuny v zubech, ohnutí železná kulatiny průměru 28 mm v zubech, utážení 11 kamiónu o váze 82,5 tuny a další.

V programu vystoupí: **Petr Kolář** se skupinou, **Gabriela Al Dhábba** & kapela, **Tweens**, **František Nedvěd**, **Walda Gang**, **Reflexy**, **R & B Embolly**, **Bagr** a mnoho dalších...

Veškeré aktuální informace, fotodokumenty z minulých ročníků a historii Slavností najdete na www.dan-production.cz. Akce se uskuteční za každého počasí — krytá pódia a velkostany!

POZVÁNKA NA KONCERT

W. A. MOZART VE VELKÉ BÍTEŠI

Wolfgangu Amadeu Mozartovi by bylo letos 250 let. V sousedním Rakousku je vyhlášen celý tento rok Rokem Mozartovým, konají se nesčetné koncerty na jeho počest. Za Mozartova života bylo z Bíteše do Vídně tak blízko, že se tam chodilo pěšky – byli jsme přece součástí jediné monarchie. Máme tedy nejen právo, ale přímo povinnost slavit.

Po několika společných koncertech flétnista Vítězslav Drápal navrhl Tišnovskému komornímu orchestru, aby společně s harfenistkou Pavlou Bartoníkovou nastudovali nádherný Koncert pro flétnu, harfu a orchestr C-dur KV 299, jeden z nejnahrávanějších Mozartových koncertů.

Mgr. Vítězslav Drápal

Flétnistu samozřejmě posluchači koncertů BHP znají velmi dobře. Mgr. Vítězslav Drápal po absolutoriu brněnské konzervatoře a JAMU působil jako člen Orchestru čs. rozhlasu v Brně. Pět let působil jako profesor konzervatoře a sólista bejrútského symfonického orchestru v Libanonu. Po návratu do vlasti rozvinul intenzivní sólovou i komorní činnost, působil rovněž jako pedagog na brněnské JAMU. Jeho hra je vysoce hodnocena kritikou pro nevšední kulturu tónu, jiskrnost a muzikálnost hudebního projevu.

Pavla Bartoníková

Harfenistka bude mít ve Velké Bíteši premiéru. Pavla Bartoníková studovala hru na harfu na brněnské konzervatoři, nyní pokračuje na pražské AMU ve třídě prof. Renaty Kodadové. Od sezony 2002-2003 je členkou orchestru Národního divadla v Brně. Spolupracuje se Státní filharmonií Brno, Moravskou filharmonií Olomouc, Filharmonií Hradec Králové, Karlovarským symfonickým orchestrem a Slovenskou filharmonií. Spoluúčinkuje s brněnskou Kantilénou a Českým filharmonickým sborem Brno. Zúčastnila se mistrovských kurzů pod vedením Mgr. Jany Bouškové. Je členkou Tria Debussy, pravidelně vystupuje na Ostravských harfových dnech.

Tišnovský komorní orchestr

Tišnovský komorní orchestr rovněž Bítešané slyšeli na koncertu BHP jako doprovod kytaristy Vlastimila Bláhy. Je to sdružení nadšených amatérských hudebníků, založené v roce 1996. Za poměrně krátkou dobu svého působení orchestr provedl řadu děl spadajících do oblasti klasické komorní smyčcové literatury. Repertoár zahrnuje skladby od baroka až po dvacáté století. Za dobu své existence orchestr spolupracoval s řadou profesionálních hudebníků. V současnosti má 16 členů, od května 2002 jej řídí Ing. Jaroslav Kolesa.

Na koncertu ve čtvrtek 25. května v sedm večer uslyšíme také další skladby z kmenového repertoáru Tišnovského komorního orchestru. Nebude-li pršet, nezmoknem na nádvoří základní umělecké školy, bude-li – sejdem se v kulturním domě.

Otto Hasoň

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

Paní Bohuslava Hrušková se představuje

Narodila jsem se 21.1.1942 na Krevlicích. Můj život se dá shrnout do 2 období.

První část jsem prožila v Telči. Tam naše rodina bydlela po násilném vystěhování z našeho statku z Krevlic v 50-tých letech. Z tohoto období mám malby - převážně oleje. (náměstí a celé okolí)

2. část života jsem prožila již ve Velké Bíteši. Asi 20 roků jsem pracovala na První brněnské strojírně, a.s. jako dělnice. Zde mě zaujal především odpad, který vzniká při obrábění kovů.

Z této doby mám asi 30 kovových mozaik. Chtěla bych veřejnosti představit některé z mých výtvorů, kterým jsem, vedle obrazů s námětem města Velké Bíteše, věnovala nejvíce času.

Bohuslava Hrušková

**Od 29. května do 9. června 2006
ve Výstavní síni Klubu kultury Velká Bíteš**

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA VZPOMÍNÁME

Dne 22. dubna 2006 zemřel ve věku 80 let pan Aleš Tepera, bítešský rodák

PROGRAM KINA FLIP VELKÁ BÍTEŠ

KVĚTEN 2006

Neděle 30. dubna v 18 hodin a v 19.30 hodin
KARKOOLKA (Hoodwinked)

Skutečný příběh Červené karkulky. Začíná od konce a je třeba vyšetřit násilné vloupání, narušení domácího klidu, úmysl sežrat a máchání sekerou bez povolení. Animovaná detektivní komedie s českým dabingem. Premiéra – 80 minut, mládeži přístupno
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Pátek 5. května v 19.30 hodin

PANIC JE NA NIC

... aneb návod, jak si konečně dosyta užít prázdniny. V hlavních rolích nově české komedie D. Vobořil, M. Hruška, Š. Vaňková, N. Konvalinková, K. Fialová, M. Dvorská ...
128 minut, vhodné od 15 let
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Neděle 7. května v 19.30 hodin

UNDERWORLD: EVOLUTION

(Underworld:evolution)

Odvěký boj mezi upíry a vlkodlaky, který se odehrává mimo zrak lidí ... V hlavních rolích snímku pro fanoušky filmů Blade či Resident Evil K. Beckinsale a S. Speedman ...
Premiéra – 106 minut, vhodné od 15 let
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Projekt 100 – 2006

Pátek 12. května v 19.30 hodin

THX 1138 (THX 1138)

*„Kup si barbiturát! Cítíš ho? Kup si ho víc ...“
Robert Duvall v dramatu režiséra George Lucase,
kdy lidé žijí v komerčním světě zredukovaní na
pouhá čísla ...*

USA 1971 – 87 minut, vhodné od 12 let

Vstupné 54 Kč

Neděle 14. května v 19.30 hodin

UNIVERZÁLNÍ UKLÍZEČKA

(Keeping Mum)

Uklidím dům, uklidím zahradu, odklidím souseda ... Rowan Atkinson (Mr. Bean) znovu na plátně,

tentokrát jako reverend. Dále hrají K. S. Thomas, P. Swayze ...

Premiéra – 123 minut, vhodné od 12 let
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Pátek 19. května v 19.30 hodin

EXPERTI

SEK.SEM.SEXEM! K. Hádek, M. Foret, D. Šinkorová, P. Čtvrtníček, E. Ujfaluši, J. Bartoška a další v komedii od tvůrců Snowbordáků.

Premiéra – 85 minut, mládeži přístupno
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Pátek 26. května v 19.30 hodin

RŮŽOVÝ PANTER (The Pink Panther)

Ztratil se diamant Růžový panter ... A nejzmatenější detektiv na světě se ho snaží najít. V hlavních rolích americké komedie S. Martin, J. Reno, K. Kline, Beyoncé Knowles ...

Premiéra – 92 minut, mládeži přístupno
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Neděle 28. května v 17 hodin a v 19.30 hodin

RAFTÁCI

„Hledám roštěnku. Zn: na pokusy“. Pokračování úspěšných Snowbordáků, v hlavních rolích J. Mádl, V. Kotek, J. Jirásková, V. Freimannová, M. Šteindler ...
Premiéra – 104 minut, mládeži přístupno
Vstupné 63, 66, 69 Kč

Pátek 2. června v 19.30 hodin

HOSTEL (Hostel)

Brutální podívaná v produkci Quentina Tarantina, zabydlená českými herci ...

Premiéra – 95 minut, vhodné od 18 let
Vstupné 59, 62, 65 Kč

Neděle dne 4. června v 18 hodin

HARRY POTTER A OHNIVÝ POHÁR

Čtvrtý rok Harryho Pottera ve Škole čar a kouzel v Bradavicích bude opět plný překvapení, akce a nebezpečí. Český dabing.

158 minut, mládeži přístupno
Vstupné 59, 62, 65 Kč

POZOR! Změna tel. čísla do kina: vstupenky nyní můžete objednávat jak telefonicky, tak formou SMS na telefonním čísle 604 305 806 !!!

- Veškeré zednické a obkladačské práce
- Rekonstrukce rodinných domů
- Zateplení fasád
- Výměna baterií, WC a jiné drobné práce

Firma Novák Z + J

Tel: 602 326 835, 607 809 262

**Česká strana
sociálně demokratická**

Vás srdečně zve na vystoupení
Veselé sedmy Jana Sedlaříka

HRAJEME MAMINKÁM K SVÁTKU

**v sobotu 13. května 2006
od 10.00 hodin
na Masarykovo náměstí
ve Velké Bíteši**

placená
inzerce

L - TRUCK, s.r.o.

*partner profesionálů v dopravě, zemědělství,
stavebnictví, lesnictví*

www.l-truck.cz

PROVOZOVNA:
Jihlavská 282, 595 01
Velká Bíteš,
bývalý areál STS
tel: 566 531 613

pro osobní, nákladní vozidla, zemědělskou, stavební techniku, stroje a zařízení

FILTRCENTRUM

Akumulátory

MOTOROVÉ DÍLY

MAHLE

hlavy motoru, těsnění motoru, vložka válce, písty, ...

Startéry

Destičky, kotouče, stěrače, vstřikovače, senzory, ... **BOSCH**
Autožárovky 12V, 24V za velmi příznivé ceny

Prodej zemědělské a stavební techniky.

AKCE: květen 2006 při koupi akumulátoru Banner
sleva 20% plus dárek pro Vás

Prodej techniky: havlát@l-truck.cz tel. 739 013 015
Prodej náhr. dílů: loup@l-truck.cz tel. 739 082 399 , 739 013 731

Start do čtyřtákní budoucnosti

STIHL, jako i veškeré ostatní značky, nabízí širokou škálu nástrojů pro domácí použití, profesionální použití a komerční použití. Strojů je mnoho a každý má své vlastní přednosti a nedostatky. Pokud hledáte nástroj, který vám pomůže s vaší prací, měli byste se zaměřit na několik klíčových faktorů: výkon, spolehlivost, životnost, snadnou údržbu a bezpečnost. Každý nástroj má své vlastní přednosti a nedostatky. Pokud hledáte nástroj, který vám pomůže s vaší prací, měli byste se zaměřit na několik klíčových faktorů: výkon, spolehlivost, životnost, snadnou údržbu a bezpečnost.

Přednosti akce:
7 typů vybraných a akce-
specifických se sklovením
od 100 do 2.000 Kč.

**Slevy na
vybrané typy**

STIHL

Dovolte, abychom Vás pozvali na předváděcí akci elektrického nářadí firem Bosch, Makita, Metabo a zahradní a lesnické techniky STIHL.

Na této akci vám budou pracovníky uvedených firem předvedeny stroje z oblasti opracování dřeva, kovu, betonu, akumulátorové nářadí, zahradní a lesnické techniky.

**KDE: Masarykovo náměstí , Velká Bíteš
KDY: 30. května 2006**

Na Vaši návštěvu se budeme těšit.

Elektrické nářadí a STIHL
Irena Vrábellová
Růžová 146, 595 01 Velká Bíteš
tel. 566 531 538

Plocha pro vaši reklamu

Ceny reklamy ve Zpravodaji

<i>Půl vnitřní černobílé strany</i>	<i>400 Kč</i>
<i>Vnitřní černobílá strana</i>	<i>800 Kč</i>
<i>Půl černobílé předposlední strany obalu</i>	<i>500 Kč</i>
<i>Černobílá předposlední strana obalu</i>	<i>1 000 Kč</i>
<i>Půl barevné předposlední strany obalu</i>	<i>1 000 Kč</i>
<i>Barevná předposlední strana obalu</i>	<i>2 000 Kč</i>
<i>Půl barevné zadní strany obalu</i>	<i>1 500 Kč</i>
<i>Barevná zadní strana obalu</i>	<i>3 000 Kč</i>
<i>Černobílá zadní strana</i>	<i>1 500 Kč</i>
<i>Vkládání letáčků (již hotových)</i>	<i>800 Kč</i>
<i>Zhotovení letáčků a vložení</i>	<i>1 500 Kč</i>

*Zpravodaj Velká Bíteš je měsíčník, který je vždy
nejpozději prvního dne v měsíci na obvyklých
prodejních místech*